

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K
Fél évre . . . 5 K
Negyed évre . . . 2 K 50 f
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint.

Nyilttér soronként 1 K

Kéziratokat
nem küldünk vissza

A vármegye tőkéi.

Zalavármegye törvényhatósági bizottságának múlt héten tartott közgyűlésén újból szóba került a vármegye kezelése alatt álló alapok és a gyámpénztár tulajdonát képező tőkék gyümölcsöztetése.

Közel három millió koronáról van szó, ami egy tőkeszegény országban elég nagy summa. Tehát nem csoda, ha az elhelyezés kérdése a törvényhatósági bizottság tagjai között általános érdeklődést kelt. A törvény a tőkék kezelését a vármegye s illetve a törvényhatósági bizottság tagjainak anyagi felelőssége alá helyezi, tehát az sem meglepő, hogy a garanciák keresése tekintetében az aggodalmaskodást szinte a tulajásig viszik. Közpenzek kezelésénél ez csak természetes és megnyugtató jelenség.

De a lelkiismeretesség, a körültekintő és gondos eljárás még nem követelik meg azt, hogy a régi, elavult és közgazdasági életünkre káros sablontól meg ne szabaduljunk és ne keressük a módokat arra, hogy a nehézkes kezeléssel ugyszólván lekötött tőkék felszabaduljanak, könnyebben mobilizáltassanak s a hiteligényeknek könnyebben hozzáférhetőkké tétessenek.

És ha meggondoljuk azt, hogy Magyarország hatvanhárom vármegyéjének kezelése alatt álló tőkék bizonyosan meghaladják a száz milliót; ha meggondoljuk azt, hogy száz millióval mit lehet egy kicsiny, iparilag és általában közgazdaságilag elmaradott országban alkotni; akkor a vármegyék tőkéinek elhelyezése országos fontosságot nyer; a kérdés messze kimagaslik a vicináliák keretéből és mindenestre érdemes azzal behatóan foglalkozni.

A vármegyék készpénzeik elhelyezése körül ezideig ugyszólván teljesen mellőzték a közgazdasági szempontokat, sőt sokszor még azt sem keresték, hogy a tőkék előnyösebb gyümölcsöztetését biztosítsák. Első sorban csak garanciákat kerestek, mert erre kényszerítette őket a törvény és a törvényhatósági bizottság tagjainak felfogása. A törvény felállítja mereven az anyagi felelősséget. Ha valaki közpénzeknek bárhol való elhelyezésére szavaz, az elhelyezett tőkéért minden vagyonával felelős. Miután pedig a felelősségtől nagyon sokan félnek, a milliók elhelyezését rendszerint csak néhány bizottsági tag szavazta meg. Akkor is a legnagyobb garanciát keresték s azt úgy vélték feltalálni, ha valami

kiváltságos, vagy állami felügyelet és szavatosság alatt álló intézetre bizzák a közvagyonot. Így jutott Zalavármegye gyámpénztárának két és fél millió körüli készpénze az Országos Központi Hitelszövetkezethez 17 törvényhatósági bizottsági tag szavazatával; így kerültek egyéb alapok tőkái 3% kamatra a postatakarékpénztárhoz.

Ezekről egyébként szoltunk már más alkalommal; azzal az indítvánnyal kapcsolatban, amelyet Udvardy Vince a vármegye pénzeinek a megyebeli pénzüzeteknél betétként leendő elhelyezése iránt benyújtott. A törvényhatósági bizottság az indítványt magáévá tette s a kérdés előkészítése végett kiküldött bizottság megtette javaslatait a múlt héten tartott közgyűlésnek. Elyben el is fogadtatott az, hogy a megyei pénzüzetek betétekben részesíttessenek, tehát az első elhatározó lépés már megtörtént arra nézve, hogy a közvagyon jelentékeny része első sorban a helyi hitelügyek kielégítésére szolgáljon.

Hogy ezt a célt hitelügyünk s pénzüzeteink mai szervezete mellett el lehet-e érni, az más lapra tartozik. A vármegyének azonban ma még más mód nem áll rendelkezésére ahoz, hogy tőkéit helyi közgazdasági célok szolgálatába bocsássa.

Felvetett azonban az az eszme is, hogy létesíttessék egy vármegyei hitelintézet, amely a vármegyei alapoknak nemcsak jobb gyümölcsözését biztosítaná, hanem jelentékeny tényezőjévé válhatna közgazdasági életünknek.

Ennek a kivitele természetesen nem könnyű kérdés: részletekkel tehát alig lehet foglalkozni. De a gondolatot meg kell ragadni s el nem szabad ejteni mindaddig, amíg az vagy testet nem ölt, vagy be nem bizonyosodik róla, hogy kivihetetlen. Mert nálunk csengő aranyat ér minden olyan eszme, amely tényleg önzetlen s valóban közgazdasági célokat szolgáló intézmények megteremtésére irányul.

Közgazdasági eszme terem elég, de a cégér alatt rendszerint ott leselkedik a bussiness, az akcia, az osztalék. Hát ez konszolidált viszonyok között, erős államokban, ahol a verseny és a tőkebőség nem engedik elhatalmasodni a spekuláció visszaéléseit, nem nagy baj. De nálunk az önzetlen közgazdasági tevékenység hiánya, közgazdasági intézményeinkben a nagy

haszon után való törekvés tultengése sokkal érezhetőbb és ellensúlyra szorul. Ezt az ellensúlyt nem teremthetjük meg a forgalmi életet megbénító törvényes korlátozásokkal, mert ezek sokkal többet árthatnának, mint használnának. A forgalom szabadsága nem tűri meg az állami felügyeletet és gyámkodást sem. De nem találhatnánk-e meg az ellensúlyt egy önzetlen versenytársban s nem hatna-e jótékonyan egy olyan hatalmas pénzüzet, amely a vármegyék tőkéire támaszkodva a hitelügyek kielégítésének új formáit és feltételeit teremthetné meg.

Bizonyos, hogy a legnehezebb feladatok közé tartoznék ezt a kérdést úgy megoldani, hogy az új intézmény beleilleszkedjék a közgazdasági szervezetbe anélkül, hogy ne bomlasszon és meglevő értékeket meg ne támadjon. De az is bizonyos, hogy maradi felfogással, kicsinyes féltékenykedéssel, fölényes mosollyal értékes eszméket sutba lökni nem szabad.

Miért ne volna létesíthető a közigazgatási bank, amelyről már más törvényhatóságokban is szó esett, még eddig ok-szerűen nem fejtegették. Csak a takarékpénztárakat féltik tőle, ennyi az egész ellenargumentum. És még az, hogy a hitelügyeket a takarékpénztárak is ki tudják elégíteni, tehát új pénzüzeti szervezet felesleges. Ez az utóbbi állítás nem is tagadható, de nem elég ellenérv ahoz, hogy a közigazgatási bankok ne létesüljenek. Ma már túl vagyunk azon a felfogáson, hogy a közvagyon vagy heverjen, vagy egyesek jövődelmét segítsen szaporítani. A közvagyon kezelői arra is kötelezvék, hogy azt minél jobban gyümölcsöztessék, mert ezzel a köz érdekeit szolgálják. Az pedig feltétlenül bizonyos, hogy a közigazgatási bankok útján a jövődelmezőséget jobban lehetne fokozni, mint ha a vármegyék tőkéiket mint betéteket kamatoztatják.

Jöhet idő, amikor Magyarország is tőkegazdag ország lesz s a vármegyék kezelésében összegyűlő tőkéket a pénzüzetek csak minimális kamatozás mellett gyümölcsöztetik. Jöhet idő, hogy kínálni kell az elhelyezést kereső tőkéket. Vajon nem lesz-e akkor nagy szükség egy olyan intézményre, amely pénzügyi műveletekkel a vármegyék alapjait, az árvák vagyonát gyümölcsözőbbé teszi?

Ismételjük, részletkérdésekbe nem merünk becsátkozni s nem értünk egyet azzal a véleménnyel, amely amolyan patriarkális szervezettü megyei bankoktól nagy gazdasági áldást vár. De a közigazgatási bankot igenis létesíthetők tartjuk s hisszük, hogy nagyon hamar annak a belátására jutunk, hogy a közvagyon képező tőkék kezelésének mai módja nem haszon az ország gazdasági életére, tehát annak minél szabadabb mozgását, erejének minél önzetlenebb kihasználását biztosítanunk kell.

Zalavármegyei Közművelődési Egyesület.

A Zalavármegyei Közművelődési Egyesület, mint a Dunántúli Közművelődési Egyesület fiókja a múlt héten tartott közgyűlésével megkezdte akeióját, amelyhez nagy reményeket fűznek mindazok, akik lelkesedéssel sorakoztak a gróf Batthyány Pál vármegyének főispánja által kibontott zászló alá.

Akik Zalavármegye kulturális viszonyait ismerik, azok előtt nem kell bővebben fejtegetni, hogy mennyi teendője van nálunk a kulturális egyesületnek. Magyarország egyik legszebb történelmi multtal bír, a nemzeti eszmékért mindig lelkesedő vármegyéjének délnyugati részén még mindig küzdeni kell a magyar kultúra diadaláért s körülbelül 20.000 vend is él közöttünk, akiket meg kell tanítani magyarul beszélni és érezni.

A magyar iskolák mellé oda kell állania a magyar társadalomnak is, hogy az iskolák munkája tovább folytatódjék az ifjúsági egyesületekben, a család körében, a hazafias eszmények kultuszában, az együttérzés ápolásában.

Igaz, hogy kevesen vannak még, akik a kulturális munkára való készséggel vagy anyagi áldozattal siettek a nagy célt szolgálni, de ahol gróf Batthyány Pál kitartó lelkesedése és dr. Ruzsicska Kálmán nagy agilitása és munkássága párosulnak, ott a siker el nem maradhat, a hivatás pedig szaporodni kell, mert szent a cél, amely előttünk lebeg s a közönyt megtöri a felémelő példák nemesítő hatása alatt.

Szük még a munkakör, amelyet dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsosnak a közgyűlés elé terjesztett titkári jelentése kijelöl, de él a hitünk, hogy ki fog tágulni annyira, hogy vármegyénk határain ki fogjuk tűzni a magyar kultúra, magyar nyelv és nemzeti érzés diadalmas lobogóját. Ebben a jelben üdvözljük a Zalavármegyei Közművelődési Egyesület meginduló munkáját s a hazafias kötelesség nevében hívjuk a vármegyének minden igaz fiát a kultúra harcainak soraiba.

A közgyűlésen, amelyen gróf Batthyány Pál főispán elnökölt, nem sokan jelentek meg, de azért képviselve voltak a leginkább érdekelt vidékek: a Muraköz és a vendvidék lelkes férfiai.

A közgyűlés után dr. Ruzsicska Kálmán főtitkár olvasta fel az egyesület eddigi működésére s jövő évi programjára vonatkozó jelentését, amelyet alább egész terjedelmében közlünk.

A titkári jelentéssel kapcsolatban Odor Géza kir. tanácsos pénzügyigazgató indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy felir a honvédelmi miniszterhez aziránt, hogy a Csáktornyan állomásozó horvát katonaságot magyar katonasággal cserélje fel.

Kolbenschlag Béla vármegyei főjegyző jelenti a közgyűlésnek, hogy Csáktornyan közművelődési célokra gyűjtés indult meg, amely szép eredménnyel járt. Tudomása van arról, hogy a gyűjtők a befolyt összeget készek a vármegyei közművelődési egyesület rendelkezésére bocsátani, azzal a kikötéssel, hogy az a csáktornyai járás közművelődésének fejlesztésére használtassék fel. Indítványozza, hogy Csáktornyan fiók állíttassék fel. — Kolbenschlag Béla indítványára elhatározta, hogy a Csáktornyan gyűjtött összegnek az egyesület pénztárába leendő bevonása iránt lépések tétetnek.

Hajós Mihály szintén jelenti, hogy az alsó-lendvai járásban lakó vendek megmagyarosítása céljából társadalmi mozgalom indult meg egy

közművelődési egyesület létesítése iránt. Néhány száz korona össze is gyűlt, amelynek a vármegyei közművelődési egyesület pénztárába leendő beszedése iránt az eljárás már folyamatban van.

A pénztáros és ellenőr jelentésének tudomásul vétele után az 1908—1909 évi költségvetés fogadtatott el. Eszerint befolyt 1909 évre nártól tagoktól 260 K, rendes tagoktól 1204 K, gyámoltó tagoktól 85 K, összesen 1549 K. — Kiadás: 25% a D. K. E.-nek 374 K 75 f; — berendezési költségekre 311 K 13 f; — ifjúsági egyesületeknek 160 K; — imakönyvekre 150 K; tanítók jutalmazására 180 K; — hazafias színelőadásokra 60 K; — analfabéták és felnőttek oktatására 120 K; — kezelési költségekre 172 K 72 f.

1909 évre előirányoztatott: **Bevételek.** Alapító tagok díjainak kamatai 45 K 75 f; — pártoló tagdíjak 260 K; — rendes tagdíjak 1204 K; — gyámoltó tagok díjai 86 K, összesen 1594 K 75 f. — **Kiadások.** A bruttó 1594 K tagsági díjból 25% levonás 375 K 75 f; — hat ifjúsági egyesületnek 240 K; — háromszáz imakönyvre 150 K; — magyar nyelvben és ifjúsági egyesületekben jeleskedő tanítók jutalma 180 K; — Zriayi Miklós és Gasparics Márk emlékünnepeire 200 K; — analfabéták és felnőttek legbuzgóbb oktatóinak jutalmazására 120 K; — nemzeti vonatkozású ingyenes színelőadásokra 60 K; — magyar nyelvű emlékkönyv jutalom növendékeknek 100 K; — Vidóczy Pál pénztárnok tiszteletdíja 100 K; vegyesekre 50 K; összesen 1594 K 75 f.

Miután a kereskedelmi miniszter az egyesületnek csak a hatóságokkal való levelezésben adott portómentességet, a közgyűlés felir a miniszterhez, hogy a portómentességet a tagokkal folytatott levelezésekre is terjessze ki.

Az alapszabályok értelmében a pártoló tagok díjainak $\frac{1}{4}$ része az anyaegyesületnek beszedgátatandó. Tekintettel a vármegyei egyesület szerény anyagi eszközeire, a közgyűlés a tagdíjaknak teljes átengedését kéri a központtól.

* * *

Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos főtitkár a következő jelentést terjesztette a választmány elé:

Méltóságos Gróf, Elnök Ur!

Mélyen tisztelt Igazgató választmány!

Midőn az egyesület 14. §-ában gyökerező kötelességemnél fogva egyesületünk gyakorlati működésére vonatkozó előadói javaslatomat megtenni szerencsém van, nem fogom fárasszani a mélyen tisztelt igazgató-választmány figyelmét közművelődési egyesületeink és szövetségünk nagy nemzeti céljaival, melyek behálózják immár az egész magyar társadalom szervezetét.

Hiszen egyesülettől alakulásunk ténye igazolja, hogy a magyar közművelődés társadalmi munkájából ki akarjuk venni részünket s e végből mindenek előtt arra kell törekednünk, hogy most még szerényebb anyagi erőnkkel is oly téren indítsunk intenzívebb akciót, hol a nemzeti művelődésnek és érzésnek legértékesebb szolgálatot tehetjük.

Szervezkedésünk és ügykezelési berendezéseink első tetemes kiadásai után 1908 évre fennmaradó 832 koronánkat s 1909 évben már rendelkezésünkre álló ezerkétszáz koronánkat — mely összegek a legminimálisabb megállapítással vétettek fel — úgy illesztettük be ezen két első év költségvetési javaslatába, hogy ezen összegek első sorban egyesületünk anyagi megizmosodásáig a mi határszéli viszonyaink közt legelőtőbb kulturális szükségletekre fordíttassanak.

Egyik legsürgősebb feladatunk volna tehát az idegen ajku vidékeken már működő ifjúsági egyesületek hazafias tevékenységét fokozni s a szervezés alatt levő ifjúsági egyesületeket pedig akcióhoz segíteni.

Az iskolai tanulmányok befejezése után idegen nyelvű otthonba került ifjaknak lelkét megtartani vagy éppen meg is menteni a magyar érzésnek — legszebb hivatása lehet egyesületünknek. Aránylag csekély, de állandó befektetéssel nagy eredményeket érünk el e téren.

Ezért irányoztuk elő 1908 évi költségvetésünkben 40—40 koronát két már működő, 40—40 koronát pedig két szervezés alatt álló ifjúsági egyesületnek.

Az 1909 évi költségvetésbe pedig már hat ifjúsági egyesületet vettünk fel.

Ezen ifjúsági egyesületek közművelődési egyesületünk és a helyi társadalom támogatásá-

val, a már meglévő ifjúsági könyvtárak felhasználásával, dalárdák szervezésével, majd pedig nemzeti és közgazdasági vonatkozású, később vetített képekkel kapcsolatos előadásokkal kiszámíthatatlan hatással lesznek ifjura s öregra egyaránt.

Második feladatunk volna muraközi és vendvidéki, korban és magyarnyelvi tudásban fejlettebb növendékeink érzését a hitélet világában támogatni magyar ima és énekes könyvek adományozásával.

Különösen az assimilációnak kedvező nyelvhátaronkon, főleg pedig ott, hol a lelkész és tanító együttérzése ezen ima és énekeskönyvek használatát a gépies nyelvtudásból oda emeli a lélek ihlettségébe.

Az első évben e címen 300 ima és énekeskönyvre 150 koronát irányoztuk elő, tizenöt iskola részére.

Az 1909 évi költségvetésben ugyancsak 300 imakönyvre 150 koronát, tizenöt iskola részére.

Kiváló fontosságot helyezek arra, hogy egyesületünk Zriayi és Gasparics kultuszát, külső kifejezésében is legmesszebb menő támogatásban részesítse, olyképen, hogy Muraköz felvidékének, valamint Aisónuraköznek ifjúsága, minden évnek egyik az ő életükkel összefüggő napján, emlékoszlopaikhoz elvezetessék s ott egy lelkes ünnepség keretében az ő halhatatlan emléküik díszes példájából hozszerelméhez erőt és ihlettséget merítsen.

Csáktornya és Perlak közönsége már ma is hozzájuk zarándokol gyermekeivel.

Csak hogy az ifju léleknek a történelem örök tanulságain legnagyobb közvetlenséggel csüngő s a nemzeti érzések kiapadhatlan forrását képező nemes rajongásába be kell vonni Csáktornya és Perlak összes szomszéd községeit is.

En az érdekelt körök meghallgatása után feltétlenül hiszem, hogy közművelődési egyesületünk anyagi támogatását Muraköz társadalma lelkesen tovább fogja fűzni s Zriayi és Gasparics napjának költői szépsége az emlékek éroéről be fog ragyogni Muraköz gyermekeinek szívébe.

Ezen két ünnepen az ifjúság ellátásának költségeihez 1909 évben egyelőre 100—100 koronát vettünk fel, mint magvát a társadalom többi adományának.

Személyes érintkezésbe léptem a csáktornyai iparos ifjúság egyesületének elnökségével, hol azon biztatást nyertem, miszerint az iparos ifjak által tartott színelőadások képesen egy-egy nemzeti vonatkozású ingyenes előadást fognak rendezni a csáktornyai külfára lakosságának.

A közművelődési egyesületek működéséről nyert tapasztalataim alapján, a magyarságban tudásában visszamaradt külső rétegeknek egyes kulturális és különösen már vegyesajku lakosság közt kialakult központba bevonása nemzeti vonatkozású színelőadás, közgazdasági, egészségügyi s az élet egyéb gyakorlati hatásával egybefüggő előadások által, mindenkor kitűnő eredménnyel vált be.

Odaadó támogatásunkra lesz itt a tanítóképző intézet, az állami polgári és elemi iskolák tanterülete s az intézetek felszerelése.

Ugy kontemplálok tehát első kezdetnek, hogy ezen külső lakoságnak megfelelő, de mindenkor nemzeti vonatkozású szindarabok ingyenes belépő jegyei a jegyzőség és tanítók útján megfelelő arányban s sorrendben beosztott községekben osztassanak ki.

Az iparos ifjak vezetősége osupán ezen ingyenes előadások legnélkülözhetlenebb dologi kiadásainak fedezésére kér egyelőre, az eszme további beválásáig, 60 K évi támogatást. Ezen összeget be is illesztettük a két első év költségvetésébe.

Különös gondot kell fordítanunk arra is, hogy vegyesajku vidékeink növendékeinek nemes versenyzését már az iskola falain belül is ébrentartsuk. Evégből 1909 évi költségvetésünkbe 100 koronát vettünk fel díszesebb kiállítású s hazafias vonatkozású ifjúsági iratokra, melyek az évszázó vizsgálatok alkalmával fognak évről-évre más és más iskola és pedig mindenféle jellegű iskola, magyar nyelvben legkiválóbb előmenetelt tanusító növendékei közt kiosztatni oly célból, hogy ezen emlékkönyveket vezérosillagul vigyék velük majd az életbe is.

Egyesületünk megizmosodásával rajta leszünk, hogy esetről-esetre egy-két kiválóbb tehetségű szegény muraközi gyereknek nevelési ösztöndíjat adjunk s kiképzésüket közvetlen felügyeletünk alatt eszközöljük.

A magyarságnak az új választási rendben

biztosított jogai védelme és fejlesztése elsőrangú nemzeti kötelesség lévén, úgy 1908, valamint 1909 évi költségvetésünkbe 120—120 koronát vettünk fel az analfabéták és felnőttek legbuzgóbb oktatóinak jutalmazására.

Mulhatlanul megállapítandónak és állandósítandónak vélem már egyesületünk első akciójánál is a magyar nyelv tanításában, az ifjúsági egyesületek szervezésében jeleskedő tanítók s óvónők megjutalmazását.

E célra 1908 és 1909 évi költségvetésünkben három-három 60 koronás jutalomra 180 koronát vettünk fel.

A kisedvédelemi és fajfentartásunk szolgáltatásban anyagi eszközeinkre való tekintetből egyelőre a rendelkezésünkre boesátott »Harc az egy gyermekrendszer ellen« és »Biztos orvosság az egy gyermekrendszer ellen« című népies füzetekből, mintegy 300 példányt a tapolcai és balatonfüredi járásokban osztottunk ki.

Egyesületünk anyagi megizmosodásáig is legnagyobb erkölcsi és társadalmi támogatással fogjuk előmozdítani a kisedvédelem ügyét, az országos gyermekliga és gyermekpatronageok szövetségeit és a beteg gyermekek sanatoriumi akcióit.

Ujabb gazdasági népkönyvtárak elhelyezését javasoltuk Nagytalu, Deklezzin, Murcsány és Stridó községekben. Ily könyvtárak száma vármegyékben, az 1908. évi zárókimutatás szerint 92-ig emelkedett.

Meg fogjuk keresni a D. K. E. elnökségét, nemkülönbén a földművelésügyi Minisztert és a muzeumok és könyvtárak országos tanácsát, hogy minél több vándorkönyvtárral és népkönyvtárral lássák el a vármegyénket.

Az alkoholizmus elleni küzdelemben is bele fogjuk kapcsolni egyesületünket, népies előadások tartása s azon népszerű füzetek által, melyeknek nagy horderejét és legközelebbi kiadatását a vallás és közoktatásügyi minister ur csak e napokban jelezte.

Méltóságos gróf elnök Ur! Mélyen tisztelt Igazgató-választmány!

Ezek volnának rövid körvonalakban az irányelvek, melyeket első tevékenységünk munkatervéhez előterjeszténi bátor voltam.

Előterjesztettem azokat közművelődési vonatkozásokkal lépten-nyomon átszőtt közpályám legmegbízhatóbb tapasztalatai alapján.

Nyithattam volna ékes szavakkal szélesebb perspektivákat; de számolnom kellett a kezdet kezdetével.

Mint ahogy számolnunk kell mindnyájunknak azzal is, hogy akár munkánk elején, akár közepén, akkor száll áldás áldozatkészségünk filléreire és verejékére, ha társadalmi tevékenységünket az a szilárd meggyőződés fogja vezetni, hogy a magyar faj csak kulturájának erkölcsi és szellemi fölényével fogja megtarthatni ezt a földet, naggyá és dicsővé tetheti ezt a hazát . . .

Zalavármegye közgyűlése.

A vármegye törvényhatósági bizottságának múlt héten tartott rendes közgyűlése meglehetősen népes volt. A vármegye legtávolabb fekvő vidékeiről is sok bizottsági tagot láttunk a gyűlésen, sőt a karzat is megtelt hölgyközönséggel, ami rendszerint a fokozottabb érdeklődés jele.

Gyűlés előtt élénk volt az élet a vármegye-ház körül. A mostani tárgysorozatból ugyan csak a közigazgatási bizottsági tagok választása és Farkas Kálmán tb. főszolgabíró ügye képezte beszéd tárgyát, de annál élénkébben készítették elő a jövő februári közgyűlésen sorra kerülő választásokat. A balatonfüredi és tapolcai főszolgabírói állások s ezzel egyidejűleg két szolgabírói állás kerülnek betöltésre. A korteskedés, kapacitálás tehát erősen folyt s a jövő évi választásoknak is részük van abban, hogy a közgyűlés annyira népes volt.

Gróf Batthyány Pál főispán pont tíz órakor megnyitotta a közgyűlést s miután a jegyzőkönyv-hitelesítők kijelöltettek, Kolbenschlag Béla főjegyző bejelentette, hogy Árvay Lajos alispánt baleset érte (utazás közben megcsuszott s egy lábizma elszakadt), ennélfogva a közgyűlésen nem vehet részt.

Az alispáni jelentéssel kapcsolatban Csertán Károly szólalt fel s intézkedést kért a korai

szüret megakadályozása és az utakra kihordott fedenyag elterítése iránt. — Az idén különösen korán voltak a szüret, aminek következménye sok vidéken a bor silányabb minősége lett. A korai szüretnek pedig az az oka, hogy a hegyközségek alig működnek, nem tesznek ugyszólván semmit s a nép ellenőrzés nélkül akkor szünetel, amikor akar. Miután az idehez hasonló szőlőtermés régen nem mutatkozott, a gazdák legnagyobb része sietett a termés beszédését biztosítani, ami nagy közgazdasági kárt okozott. Kéri tehát a felszólaló, hogy a főszolgabírák utasítsanak, miszerint a községek vizsgálata alkalmával a hegyközségek működését ellenőrizték s azokat kötelességeik teljesítésére szorítsák.

A közutakra kihordott fedenyagra vonatkozólag Csertán Károlynak az a kifogása, hogy a jövő évi fedenyag szükségletét már oly időben kihordják, amikor még az előbbi anyag sincs elterítve. Így az utnak mind a két fele kavics-halmokkal van borítva s közlekedési akadályok állnak elő.

A közgyűlés Csertán Károly indítványát elfogadva, utasította az alispánt, hogy egy a korai szüret megakadályozása, valamint a fedenyagnak kellő időben való elterítése iránt intézkedjék.

Az alispáni jelentés tudomásul vétele után az árvaszéknél megüresedett jegyzői állást töltötték be s közfelkiáltással megválasztotta a közgyűlés Kádár Sándor ideiglenes aljegyzőt árvaszéki jegyzővé.

Következett a közigazgatási bizottságból kilépő öt tag helyének titkos szavazás által való betöltése. A választás idejére gróf Batthyány Pál főispán a közgyűlést felfüggesztette.

A törvényhatósági bizottság tagjai három szavazatszedő küldöttségél szavaztak, a szavazás mégis majdnem egy órát vett igénybe.

A közigazgatási bizottságból kiléptek: Bogyay Máté, Barcza László, Eitner Zsigmond, gróf Batthyány József és Nagy László. — Megválasztottak: Csertán Károly 111, Eitner Zsigmond 96, Barcza László 93, gróf Batthyány József 80 és Bogyay Máté 59 szavazattal.

A választás után Barcza László indítványozta, hogy Farkas Kálmán tb. főszolgabíró ismert fellebbezési ügye, amely a tárgysorozatban jó hátra került, soron kívül vételessék elő, miután ezen ügy iránt a megjelent törvényhatósági bizottsági tagok közül sokan érdeklődnek. Gróf Batthyány Pál főispán tehát elrendelte ezen ügynek a sorrenden kívül való tárgyalását.

Az ügy érdemét e lap olvasói már ismerik s az vármegyeszerte is eléggé ismert ahoz, hogy ismétlésbe mi se boesátkozzunk. A közgyűlésnek azon fellebbezési kellett elintéznie, amelyet Farkas Kálmán az alispán határozata ellen a belügyminiszterhez beadott, a belügyminiszter azonban a törvényhatósághoz leküldött.

Az ügyszó Barcza László szolt hozzá s nyugodt megfontolással, de egyszersmind férfias meggyőződésből fakadó lelkesedéssel tárgyalta ezt a kérdést, amely bár csak személyes sérelemből fakadt, mégis alkalmasnak látszott arra, hogy a vármegye békéjét megzavarja.

A vármegyének — ugymond — erőre, szerveinek együtetű működésére, békére és egyetértésre van szüksége, ha nagy feladatait teljesíteni akarja. Magyarországnak, a mi szegény kis hazánknak ereje, közéletének fundamentuma a vármegyékben van. Ha a vármegye meginog, ha életében a visszavonás és békéltenség fészkelődnek bele, akkor magunk ássuk a sírgödört, amelybe bele fogunk hullani s az isteni gondviselés, amely annyiszor rántotta vissza a nemzetet a megsemmisülés örvényeinek széléről, nem fog megmenteni bennünket. Ezért félti a vármegye békéjét, ezért várja el mindenkitől, hogy akin sérelem esett, az ne csináljon abból még nagyobb sérelmet, hanem azt a köz érdekében rejtsé magába. Minden tárgy kihegyezhető, minden sérelem kiélesíthető s a szóban levő kérdés hullámaintól félti a vármegye békéjét. Ezt akarja biztosítani s azt az indítványt teszi, hogy mondja ki a közgyűlés, miszerint arra való tekintettel, hogy Farkas Kálmán tb. főszolgabíró a főispán Tapolcáról Novába helyezte át s így a fellebbezésben felhozott sérelem megszűnt, illetve a fellebbezés tárgyalanná vált, afelett a közgyűlés térjen napirendre.

Barcza László beszédét hatalmas éjzenriadal kísérte s a közgyűlés alig akarta meghallgatni Tóth Sándor lentii plébánost, aki teljes nyugodt-

sággal s tárgyilagos hangon tartott rövid felszólalásban az ügyre vonatkozó iratok előterjesztését, illetve ismertetését kérte.

Gróf Batthyány Pál főispán elrendelte a szavazást s a közgyűlés nagy többséggel elfogadta Barcza László indítványát.

Farkas Kálmán tb. főszolgabíró több bizottsági tag előtt úgy nyilatkozott, hogy a közgyűlés határozatában nem nyugszik meg, s a határozatot megfellebbezi. A régóta vajudó kérdésben tehát a belügyminiszter fog véglegesen dönteni.

A következő tárgyak közül a vármegye pénzeinek elhelyezése keltett nagyobb érdeklődést.

A vármegye kezelésében levő alapok s a gyámpénztár tulajdonát képező mintegy három millió tőke ezideig ugyanis részben a postatakarékpénztárban, legnagyobb részben pedig az Országos Központi Hitelszövetkezetnél vannak elhelyezve. Udvardy Vince indítványára a mult közgyűlés kimondta, hogy ezeket a tőkéket lehetőleg a vármegyei pénztáraknál helyezze el s bizottságot küldött ki ennek előkészítése végett. A bizottság felszólította a pénztárakat, hogy a tőkék gyümölcsötetésére nézve tegyenek ajánlatot s a beérkezett ajánlatok, valamint a pénzvizonyok figyelembe vételével azt a javaslatot tette a közgyűlésnek, hogy a rendelkezésre álló tőkéket a vármegyei pénztáraknál — azok alap és tartaléktőkéi arányában — helyezze el, és pedig amely intézet a betét 50%-a erejéig értékpapír biztosítékot nyújt, annál 4%, — amely intézet pedig ily biztosítékot nem nyújtana, 4 1/2% kamatozás mellett. A felmondási időt a bizottság úgy tartja megállapítandónak, hogy 10.000 koronát a pénztárak felmondás nélkül, 50.000 koronáig terjedő összegeket pedig három havi felmondásra legyenek kötelesek visszafizetni.

Udvardy Vince a bizottság javaslatát elfogadja ugyan, de kéri a közgyűlést, hogy egy vármegyei takarékpénztár létesítésének eszméjét — amelyet indítványában már felvetett — ne ejtse el, hanem utasítsa a bizottságot, hogy erre vonatkozólag munkálatait folytassa. Utal arra, hogy ezzel a tervvel más törvényhatóságok is foglalkoznak. Mosonvármegye már felvetette egy közigazgatási bank létesítésének tervét s erre vonatkozó határozatát az összes vármegyéknek megküldötte. Kéri azt figyelembe venni s annak kapcsán a tárgyalásokat folytatni.

Barcza László a bizottság javaslatát s Udvardy Vince indítványát azzal a módosítással fogadja el, hogy a pénztárak megbízottai hivassanak meg s a bizottság velük személyesen tárgyaljon.

Dr Schwarz Zsigmond a javaslatot módosítani kívánja, mert aggályai vannak abban a tekintetben, hogy ha a közgyűlés már most elvben elhatározza, hogy a megyebeli pénztáraknál — azok alaptőkékének s tartalékainak arányában — biztosíték nélkül is betéteket helyez el, minden intézet — tekintet nélkül bonítására — betétet igényelhetne. Az értékpapír biztosítékot feltétlenül megkívánja, mert az értékpapír készlet az intézet bonításának kétségtelen bizonyítéka. A kamatlábat egységesen kívánja megállapítani.

Elek Ernő 4.1% kamatlábat megállapítását indítványozza, miután az Országos Központi Hitelszövetkezet, amelynél eddig a gyámpénztár két milliót meghaladó vagyona kezeltetett, ekkora kamatot ajánl.

Trsztvánszky Ödön árvaszéki elnök s Udvardy Ignác felszólalásai után a közgyűlés úgy határozott, hogy a megyebeli pénztárakat felszólítja, vajon 4.1% kamat s a fent már említett visszafizetési feltételek és a betét 50%-a erejéig nyújtandó értékpapír biztosíték mellett betéteket elfogadni hajlandók-e; egyszersmind névszerinti szavazással kimondatott, hogy további intézkedésig a tőkék eddigi gyümölcsötetési módja fentartatik, vagyis azok az Orsz. Közp. Hitelszövetkezeteknél s a Postatakarékpénztárnál helyeztetnek el.

A vármegyei igazoló választmány — eddigi tagjainak újból való megválasztásával — újból megalakított.

Az állandó bíráló választmányban Deák Mihály elhalálása folytán megüresedett helyre Dr Kele Antal megválasztott.

A keszthelyi főgimnáziumban megüresedett 400 K millenniumi ösztöndíjat a közgyűlés Mangliár Károly VII. o. tanulóknak, egy zalaszentgróti iparos kiváló tehetségű fiának adományozta.

A katonabeszállásolási pótdó százaléka a házosztályadó után 2.7%-ban, egyéb adónemek után 4.1%-ban állapított meg.

A törvényhatóság 500 koronával belépett a Julián egyesület alapító tagjai közé.

Barsvármegyének az önálló jegybank felállítása tárgyában küldött átiratát a közgyűlés tudomásul vette, miután e tárgyban a kormányhoz már önálló feliratot intézett.

Pártoló felirattal támogatja a közgyűlés: Háromszékvármegyének a középirtokos osztály védelmére vonatkozó átiratát; — **Zemplé vármegye** közönsége által II. Rákóczi Ferenc borsi szülőházának az állam által leendő megvásárlása és fenntartása tárgyában a kormányhoz intézett feliratát; — **Szabolcs vármegye** közönségének a biztosító társulatok jövődelméből bizonyos százaléknak a tüzoltó egyesületek segélyezésére való fordítása tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratát; — **Hont vármegye** közönségének a jegyzők nyugdíjgyűjtemény országos rendezése tárgyában hozott határozatát.

Tudomásul vétettek: **Nagyvárad** város közönségének a városok részére kölcsönkötvény kibocsátási jog engedélyezése tárgyában a képviselőházhoz intézett felirata; — **Kolozsvármegye** közönségének a vármegyei központi és járási számvevőségeknek törvényhatósági hatáskörbe leendő helyezése iránt a kormányhoz intézett felirata; — **Komárom vármegye** közönségének községi gazdaságok szervezése tárgyában hozott határozata.

A belügyminiszternek a megyei távbeszélő hálózatra vonatkozó leirata kapcsán utasított az alispán, hogy a tárgyalásokat a posta és táviratigazgatósággal folytassa.

A révfülöpi és badacsonyi hajókikötők kiépítéséhez a vármegye 25 éven keresztül évi 2000 koronával járul.

A vármegye közönsége felirt a kereskedelmi miniszterhez aziránt, hogy a vásárnapra eső országos vásároknak a következő hétköznapra való áttételét egyszer és mindenkorra engedélyezze. A miniszter a felterjesztésnek nem adott ugyan helyet, de kijelentette, hogy nincs kifogása az ellen, hogy a vásárnap tulajdonosai a vásárok napjának megállapításánál akként intézkedjenek, hogy a vásárnapra eső vásárok a következő hétfőn fognak megtartatni.

A közgyűlés felir a miniszterhez aziránt, hogy a felsőszemene—novakovezi Muraszakasz partvédelmi munkálatait államköltségen létesíttesse.

Kijelentette a közgyűlés, hogy a zalaegerszeg—bazita—gellénháza—zalatárnoki vicinális közutat felveszi a törvényhatósági közutak hálózatába, mielőtt legközelebb valamely megfelelő törvényhatósági utvonallal állami kezelésbe vétetik.

A vármegyei tiszt, segéd, kezelő és szolgaszemélyzet nyugdíjára vonatkozó szabályrendeletet a közgyűlés akként módosította, hogy a teljes nyugdíjképeség eléréséhez szükséges szolgálati időt 40 évről 35 évre szállította le, a tisztviselők özvegyei nyugdíjának minimumát 800 koronában, a maximumát pedig 3000 koronában állapította meg.

A közigazgatási bizottság ülése.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága kedden tartotta meg december havi rendes ülését, gróf Batthyány Pál főispán elnöke alatt.

Az alispán jelentette a bizottságnak, hogy november hó folyamán a csendőrség 257 esetben teljesített nyomozó szolgálatot; ezekből kiderített 255 büncselekményt. A tettesek közül feljelentett a büntető bíróságoknál 255 egyén; letartóztatásba helyeztetett 36. A kiderített büntető cselekmények között lopás 85 esetben, gyújtogatás 36 esetben szerepel.

A kir. járásbírókhoz tartozó kihágás 21 esetben fordult elő, ezekért feljelentett 27 egyén; a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt, 278 esetben kinyomozott kihágásért 477 egyén jelentett fel, ezek közül 81 elővezettetett.

Tüzeset 13 jelentetett be. Az összes kár 10.671 koronára becsültetett; ebből biztosítás folytán megtérült 2700 K, fedezetlen maradt 7971 K. A tűz keletkezésének oka 3 esetben gyermekjáték, 4 esetben gondatlanság, 1 esetben gyújtogatás volt; 5 esetben pedig nem lehetett kideríteni.

Orvosrendőri hullaszemle 14 esetben teljesített. A halál oka 4 esetben öngyilkosság, 3 esetben szívszélhűdés, 7 esetben pedig baleset volt. Amerikába szülő utlevél 15 esetben adatott ki, amely körülmény a tél folyamán beállott munkahiánynak tudható be.

Népoktatásügy. A kir. tanfelügyelő jelentette,

hogy november hó folyamán a miniszter kimondta, miszerint az 1909 évi állami költségvetés keretében iskola építések céljára rendelkezésre boosándó hitel terhére a zalkai elemi iskola építését tervbe vette. Amennyiben a törvényhozás a fedezetet rendelkezésére adja, az építési munkák engedélyezése ügyében az állami költségvetés törvényerőre emelkedése után oly módon fog intézkedni, hogy az építkezés kora tavasszal megkezdhető s 1909 évi augusztus hó végéig teljesen befejezhető legyen. E célból a már kész terv és költségvetés a miniszterhez felterjesztetett.

A Nyirvölgy községben felállított elemi iskola elhelyezése céljából emelendő épületre vonatkozólag bemutatott tervet a miniszter a kiviteli alapjául elfogadta. A munkák kivitele az állam-építészeti hivatal közbejöttével, nyilvános árlejtés útján lesz biztosítandó.

A kőtői községi elemi iskolánál szervezett hatodik tanfői állás betöltetett.

Alsódomboruban a kir. tanfelügyelő értekezletet tartott a tantestülettel, az iskolázás legfontosabb mozzanatait felőlelő ügyekről; Csáktornayán pedig a polgári iskolában felállítani tervezett latin nyelvi tanszék ügyében tárgyalta a kiküldött bizottsággal; ugyanitt a kisdodovodák államosítása ügyében eddig tett intézkedések kapcsán előkészítette a város ajánlatát, hogy ezen fontos akció mihamarabb érdemleges megoldást nyerjen. Meglátogatta a drávavásárhelyi állami elemi iskolát s úgy a gondnoksággal, valamint az előjárósággal és tantestülettel a szervezés alatt álló állami kisdodovoda és ifjusági egyesület ügyét tárgyalta meg.

A miniszter a csabrendeki állami iskola új épülete felépítésének körülményeit úgy, a visszarendelendő járuományok, valamint a községi kölcsön és telek érdekében véglegesen megállapította s a község a miniszter feltételeihez hozzájárulván, legközelebb a kir. tanfelügyelőség és államépítészeti hivatal fognak a helyszínén a továbbiak iránt eljárni.

Közegészségügy. November hó folyamán az időjárás hirtelen télire fordult s a normálisnál jóval hidegebb jellegét — gyakori havazás és ködök mellett — a hónap végéig megtartotta.

A felnőttek közegészségi állapota — a múlt havihoz viszonyítva — nem változott, uralkodó betegségek voltak: a légző szervek hurutos és iobos bántalmi, elég kedvező lefolyással.

A gyermekek egészségi állapota rosszabbodott, amennyiben sok tüdő és hörghurutos megbetegedés volt; ezenkívül Kiscsernecz, Szentmargita és Pince községekben vörhenyjárvány, Keszthely és Cserszegtomaj községekben több vörhenyeset, Pusztamagyarodon pedig kanyarjárvány lépett fel; továbbá több helyen szörványosan jelentkezett a torokdiphtheria.

Fertőző bántalmak közül előfordult: roncóló toroklob 37, hasihagymáz 27, kanyaró 84, vörheny 130, gyermekágyi láz 3, fültömírgylob 1 esetben.

Rendőri boncolás teljesített 1 esetben; külső hullaszemle volt 15; súlyos sértést 11-et jelentettek.

Öngyilkosságot 7 egyén követett el és pedig Andrik György 24 éves nagyrései lakos, Török Lajos 25 éves kéményseprő, osáktornyai lakos és Rosenthal Gyula 50 éves zalaegerszegi lakos agyonlőtték magukat; Zadravecz Károly 37 éves ujudvari lakos, Horváth Delinke 47 éves csáktornyai lakos, Koller Ignác 52 éves sármelléki lakos felakasztották magukat; özv. Nagy Jánosné 65 éves rezi lakos kúba ugrott.

Véletlen szerencsétlenség által öt egyén pusztult el. Bohár Erzse 80 éves udvarnoki lakos elégett; Vörös Sándor 55 éves diszeli lakost lovai taposták egyen; Németh Mihály bűdöskuti erdőt a fa ütötte le; Zadravecz Ferenc 5 éves jánosfalvi lakos az ágyról leesett s agyrázkódást szenvedett; Földes József 10 éves csáktornyai fiút a vonat gázolta el.

Szerencsétlen szülésnél 1 esetben volt orvosi beavatkozásra szükség; a magzat holtan született, az anya életben maradt.

Elmekörnek egy esete képezte hivatalos beavatkozás tárgyát s Kopjár Ferenc 60 éves csáktornyai lakos a nagykanizsai közkörházba szállítottatott.

Hét évnél fiatalabb gyermekek gyógykezelése 27 esetben mulasztatott el.

Dr. Thassy Gábor m. t. főorvos november hó folyamán megvizsgálta a nagykanizsai, kiskanizsai, légrádi, alsódomborui letenyei, perlaki zalaegerszegi gyógyszertárakat; a perlaki járás területén

felülvizsgálta a trachomás betegek gyógykezelését, a perlaki trachomakórházat, a domasineozi és dekanoveozi iskolákat, továbbá Zalaegerszegen az összes pékműhelyeket, szódavizgyárakat és vendéglőket.

Pénzügy. Egyenes adóban november hónapban befolyt 875.930 K 30 f, míg a múlt év hasonló időszakában 1.072.680 K 08 f; a befizetés tehát 196.871 K 78 fillérrel csökkent. — 1908 január—november hónapok alatt befizettek 3.774.604 K 37 ft, 1907 év hasonló időszakában pedig 4.730.203 K 07 ft, tehát a bevétel 955.598 K 70 fillérrel kevesebb. — A jelenleg fennmaradt 2.068.063 K 19 f hátralék a múlt évi hátralék és a folyó évi kivetés 48%-át teszi.

Hadmentességi díjban bevettek a múlt hó folyamán 40.304 K 40 fillért, 1907 novemberben 51.851 K 28 ft. A befizetés november hónapban 11.546 K 88 fillérrel, január—november hónapokban pedig 34.501 K 47 fillérrel csökkent.

Bélyeg és jogilletékben befolyt a múlt hónapban 233.776 K 53 f, 1907 év hasonló időszakában 146.578 K, a befizetés tehát novemberben 87.178 K 53 fillérrel emelkedett, de november hó végéig — a tavalyi bevételhez viszonyítva — 26.618 K 53 fillérrel csökkent.

Illetékegyenértékben a múlt havi bevétel 6630 K 94 f volt, amely a múlt évi novemberi bevételhez képest némi emelkedést mutat ugyan, de a január—novemberi befizetés 4755 K 44 fillérrel csökkent.

Fogyasztási és italadóban a múlt hónap alatt 365.981 K 90 fillért, múlt év novemberben 284.888 K 61 fillért fizettek be. A novemberi bevétel tehát 81.093 K 29 fillérrel több, de az év elejétől november végéig a bevétel 59.671 K 62 fillérrel csökkent.

Italmérségi illetékben a múlt havi bevétel 2718 K 26 f, a múlt év novemberi befizetés pedig 3236 K 16 f volt. A bevétel — ugy novemberben, mint az egész évben — csökkent.

Dohányjüvedékben november hó folyamán 214.397 K 60 ft, 1907 évi novemberben 203.409 K 51 ft, 1908 január—november hónapokban 2.552.150 K 74 ft, 1907 év hasonló időszakában 2.481.685 K 90 ft vettek be; a bevétel tehát november hó végéig 70.464 K 84 fillérrel emelkedett.

Sőjüvedékben a múlt hónapban 11.122 K 25 ft, 1907 év november hónapjában pedig 61.662 K 85 ft vettek be. A novemberi bevétel — a tavalyihoz viszonyítva — 52.540 K 60 fillérrel, a január—novemberi bevétel pedig 71.194 K 40 fillérrel esett.

Leirtak novemberben 55.770 K 36 f egyenes adót, 4367 K 63 f, hadmentességi díjat. Fizetési halasztást 11 esetben, ideiglenes házadó mentességet 78 esetben engedélyeztek.

Allategészségügy. A haszonállatok egészségi viszonyai kedvezők voltak, a hivatalból jelentendő fertőző betegségek esetei ugyanis csak gyéren fordultak elő s a fertőzött terület is kisebbedett, amennyiben a fertőzött községek száma a megelőző hónap óta 47-ről 12-re csökkent. Az ezen betegségek előfordulásáról és az e tekintetben a hó folyamán történt változásokról a következő számszerű adatok nyújtanak tájékoztatást, ugymint:

lépfenével a hó elején fertőzve volt 5 község, a hó folyamán megállapított 4 községben, megszűnt 7-ben, fertőzve maradt 4 község; ivarszervi kólyagos kiütéssel fertőzve volt a hó elején 1 község, mely a hó végén is még fertőzve maradt;

rühkórral fertőzve volt és a hó végén is fertőzve maradt 1 község;

sertésorbáncsal fertőzve volt 14 község, a hó folyamán megállapított 8 községben, megszűnt 12-ben, fertőzve maradt 10 község; végül

sertésvésszel fertőzve volt 26 község, a hó folyamán megállapított 6 községben, megszűnt 11-ben, fertőzve maradt 18 község.

Egyéb betegségek közül több helyen szörványosan előfordult a sercegő üszök, továbbá egyes gazdaságokban kisebb helyi járványok alakjában a mirigykór, a fertőző vérfestékvizelés, a fertőző hüvelyhurut és a borjak fertőző tüdő- és mellhártyagyuladása.

Védőoltások történtek lépfene, sercegő üszök és sertésorbánc ellen, összesen 18 gazdaságban.

A csáktornyai, pacsai és szentgróti járások területén megtartott állatvásárokon jelentékeny felhajtás és nagymérvű kereslet következtében igen élénk forgalom fejlődött ki; nagy volt a keres-

let a keszthelyi vásáron is, de itt a rossz időjárás miatt csak kevés állatot hajtottak fel. A többi vásárok forgalma gyenge közepes, részben pedig egészen lanyha volt.

Feleltendő, hogy Csáktornya nagyközség képviselőtestülete, tekintettel arra, hogy a folyton szaporodó helyhatósági állategészségügyi teendőket a járási m. kir. állatorvos nagymérvű hivatalos elfoglaltsága miatt immár kielégítő ellátni nem képes, a legutóbb tartott képviselőtestületi ülésén egy községi állatorvosi állás szerzését határozta el.

A Horvát-Szlavonországgal szemben sértések behozatalára nézve fenálló tilalom, illetve határozat megsértésével legutóbb Csáktornyára becsempészett 23 darab sértés az illetékes hatóság által elkoboztatott és elárvereztetett.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

A m. kir. nagykanizsai 20. honvéd gyalogezred étkezési bizottsága az ezred 1909. évi élelem- és szükségletének biztosítása iránt folyó évi december hó 23-án délelőtt 9 órakor a honvéd laktanya élmi tiszti irodájában nyilvános tárgyalást fog tartani.

Szállítandó: liszt, rizs, dara, árpagyongy, bab, burgonya, paprika, zöldség, hagyma, só, cukor, mák, káposzta, szilvaiz, zsemlye-morzsa, ecet, fahéj, marhabús, zsir, tej és disznózsir.

Az ajánlatoknak a tárgyalás napján délelőtt 9 óráig be kell érkezniük.

Részletes fölvilágosítás a nagykanizsai honvéd gyalogsági laktanya élmező tiszti irodájában naponta délelőtt 9—11 óra közt nyerhető.

Sopron, 1908. évi december hó 12-én.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hivatalos rovat.

I.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa közhírré teszi, hogy a szőlőbirtokosok és magán fogyasztók az 1909. évre fizetendő borkészítési adójukra nézve az egyezséget a fogyasztási adókezelésnél 1908. december 29-ig megköthetik.

Azok, akik fogyasztási adójukra nézve ki nem egyeznek, tartoznak borkészítési adójukra január 1-ig a kezelőszéknél bejelenteni. Akik a készlet bejelentését elmulasztják, azok ellen a jövedéki kihágás folyamatba tetetik. Ugyanígy azok ellen is, a kiknek szőlőbirtoka idegen beszedési körhöz tartozik s a városba behozandó bort mennyiségre való tekintet nélkül a meghatározott időben be nem jelentik.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsának 1908. december 11-én tartott ülésében.

II.

Az 1909. évi iparhatósági megbizottak választásához a zalaegerszegi kereskedők s iparosok összeállított névjegyzéke folyó év december 20-tól 27-ig bezárólag, a főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére kitétetett, amely időn belül esetleges felszólamlások beadhatók.

Zalaegerszeg, 1908. december 15-én.

Dr Korbai, polgármester.

III.

A korábbi hirdetések és a sokszoros rendőri figyelmeztetések, felhívások dacára sajnos tapasztalható, hogy havazások, ezt követő olvadások, esőzések s erre következő fagyok alkalmával a járdák nem tisztítottak le s hintettek fel mindenütt rendesen úgy, hogy azokon a közlekedés valósággal veszélyes.

Mint hogy többször megtörtént, hogy a figyelmeztetések zaklatásnak minősítették, figyelmeztetem mindazokat, kiket a járdák tisztántartása s felhívása terhel, hogy ezen kötelezettségüknek naponként annyiszor tegyenek legteljesebb mértékben eleget, a hányszor az időjárás következtében szükségessé válik, mert a mulasztók most már előzetes figyelmeztetés nélkül lesznek felelősek minden mulasztást a rendőrhatalóság még az eddiginél is szigorúbban fog megtorolni.

Zalaegerszeg, 1908. évi december 14-én.

Ságy, rendőrkapitány.

Hírek.

A magyar katonák karácsonya. A családi szeretet ünnepe rideg és szomorú nap a kaszárnyákban. Az övéiktől, a tűzhelytől elszakított katonák gondolata hazaszáll, a meleg tűzhelyhez, az ünneplő család körébe és szomorúan, elhagyottan, messze idegenben töltik el az öröm és vidámság szép ünnepét.

Hát azok, akiket Bosznia zord hegyei, komor kaszárnyái és sáncjai közé szolgáltatták a kötelesség? Vajon minő érzelmekkel gondol haza az a sok ezer magyar fiú, akiket az ellenséges határokra állítottak, hogy dacolva zordon idővel, hideggel, viharral és nélkülözéssel, várják a háború öldöklő angyalának megjelenését.

Az ellenséges határok közelében, egy nyomorult szegény földön, kopár sziklák között sok ezer magyar katona sóvárogva gondol haza a szent estén. A nélkülözéssel teljes napok után eljön Karácsony estéje is, öröm nélküli vigasztalás nélkül.

Nemes szívekben született meg az a gondolat, hogy küldjük el fiainknak a megemlékezés ajándékait szent Karácsonyra; a szenvedés, nélkülözés napjaiba mosolyogjon bele a szeretet sugara s legyen a magyar katonának legalább egy vidám napja ott lenn a Bosnyák hegyek között; érezzék a haza szívének dobbanását; tudják meg, hogy szeretettel gondolunk rájuk, akik itthon maradhattunk. Juttassunk nekik a Karácsony örömeiből, a karácsonyfák áldásából; küldjünk nekik hazai falatot, a haza földjének áldását, hogy ne gondolják magukat elhagyottaknak és tudják meg, hogy testvéreik szeretete és aggodalma kíséri őket a harcterek felé.

A Boszniába vezényelt magyar katonák részére országos gyűjtést indítottak abból a célból, hogy legalább a karácsonyi ünnepek alatt ne nélkülözzenek. Zalaegerszegen Dr Thassy Gábor megyei főorvos indította meg a mozgalmat s kezdeményezésére bizottság alakult, amely elnökévé Dr Korbai Károly polgármestert, jegyzőjévé ifj. Czukelter Lajost választotta. A bizottság azzal a kérelemmel fordul a közönséghez, hogy járuljanak hozzá adományaikkal a nemes célhoz.

A bizottság elfogad étel és italműveket s készpénzt.

A bizottság felhívása a következő:

Kérem Zalaegerszeg r. t. város közönségéhez!

A Boszniában állomásozó tényleges katonai szolgálatban levő ifjaink s polgártársaink jobb ellátásának támogatása, terhes szolgálatuk enyhítése céljából legalább a szent Karácsony és Újév ünnepeire nyújtandó segély gyűjtése céljából a mai napon megtartott értekezlet megbízásából tisztelettel felkérjük Zalaegerszeg r. t. város közönségét, kegyeskedjenek adományaikkal e nemes célhoz hozzájárulni.

Elfogadjunk pénzádományokat, élelmiszereket, italműveket stb. Tekintettel a távolságra és az illető ajándékozottak katonai mivoltára, legmértányosabb és leghasznosabb az ajándékozottakra nézve, ha az adományok kávé, tea, cukor, rum, hideg ételek, bor és pálinkaművekből állanak.

Az adományokat a kibocsátott gyűjtő-ívre feljegyezni kegyeskedjenek s azok elszállításáról az elnökség fog gondoskodni.

Reméljük, hogy városunk közönsége is átérzi azt, amit a magyar társadalom átérz és teljes erejével hozzájárul a nemes actióhoz, mellyel a tél dermesztő hidegében honfitársainkon akarunk segíteni.

Az értekezlet megbízásából, Zalaegerszegen, 1908. december 17-én. Hazafias üdvözléssel: Ifj. Czukelter Lajos jegyző, Dr Korbai Károly elnök.

Munkaszünet felfüggesztés. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 106820/1908. sz. körrendelete szerint december 20-ára eső vasárnapon az ipari és kereskedelmi elárúsítás és házhoz szállítás kivételesen az egész napon át minden korlátozás nélkül végezhető.

Képviselőtestületi közgyűlés. Városunk képviselőtestülete folyó hó 17-én *rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen következő tárgyak kerültek elintézés alá.

A városi tanácsnak azon előterjesztését, mely szerint a már betelt köztemető helyett új terület szereztesse meg, tekintettel a megjelent kép-

viselők csekély számára, 1909. évi január hó 21-én megtartandó közgyűlésre halasztották.

Az 1909 évre érvényes legtöbb adót fizető városi képviselők névjegyzéke végleg megállapított és annak a főjegyzői irodában közszemlére leendő kitétele elhatározott.

A közgyűlés elhatározta, hogy a város tulajdonát képező s hasznobérbeadás útján kezelt „Arany Bányás” szálló összes helyiségeibe bevezetett a villany világítást, hogy ezzel a szálló kényelmét a kor követelményeinek megfelelőleg emelje.

A „Szabadcsászi fákert” nek a kir. ügyészség által történt bérbevételére vonatkozó szerződés újabb hat évre jóváhagyott.

Özvegy Sohár Imréné azon ajánlatát, hogy 3200 korona végkielégítés esetén lemond az évenként megállapított 800 korona járandóságáról, a képviselőtestület elfogadta.

Elhatározott, hogy a város kezelése alatt lévő pénzek a helybeli pénzügyintézeteknél egyformán helyezendők el gyümölcsösztetés végett.

Végül Goldfinger Ignác városi rendőr egy évi fizetésének megfelelő 660 korona végkielégítéssel 1909 év január hó 1-ével a rendőrség kötelekötől elbocsátatni határozott.

A Zalavármegyei függetlenségi párt Bosnyák Géza elnöke alatt Zalaegerszegen gyűlést tartott. Az elnök a tagok figyelmét felhívta a Dobrovics Milán orsz. képviselő által alapított s Budapesten megjelenő Országos Néplapra, amely a függetlenségi eszmék szolgálatában áll. A lap előfizetési díja egy évre 10 K. — Dr Hajdu Gyula bejelenti, hogy Nagykanizsáról a függetlenségi pártba való belépésre 307 tag jelentkezett. A költségek fedezésére az értekezlet tagjai nagyobb összeget adtak össze s pénztárosnak megválasztották Fendrik József városi számvevőt.

Hivatal vizsgálat. Gróf Batthyány Pál főispán ur óméltósága legutóbb a letenyei főszolgabírói hivatalban teljesített hivatalvizsgálatot s mindent a legnagyobb rendben talált.

Az alispán betegsége. Árvay Lajos alispán utazás közben a zalaszentiváni vasuti állomáson elesett s bokájában egy izomszalag elszakadt. Az alispán fájdalmas lábajával betegen fekszik s már a vármegyei közgyűlésen sem lehetett jelen.

Gyászrovat. Névedi Botka János földbirtokos, 48-as honvédszázados, Zalavármegyei törvényhatósági bizottságának s a nemesi választmányának tagja 81 éves korában meghalt Zalaujfaluban. — A megboldogult Nesztora volt Zalavármegye egyik régi és nagytekintélyű birtokos családjának. Már kora ifjuságától kezdve a közügyeknek élt s a szabadságharcot mint tiszt küzdötte végig. Komárom várából tért haza gazdálkodni. Háza híres vendégszerető uri kuria volt, ahol a szabadságharcot követő szomorú időkben sokszor összejöttek a haza sorsa felett aggódó hazafiak. Botka János törhetetlen hazafi maradt egész életén át. A zászlót nem hagyta el s azok közé tartozott, akiket az abszolutizmus bérszolgái mindig a gyanusak közé soroztak. Az alkotmányos idők óta mindig részt vett a közéletben; még késő agykorában is érdeklődéssel kísért minden politikai és közéleti mozgalmat. Baráti kör, szeretet és tisztelet vette körül az agg magyar urat, aki valaha zajos kastélyából elköltözött a zalaujfalui családi sirbort örök csendjébe.

Molnár Zsigmond es. és kir. nyugalmazott alezredes 65 éves korában váratlanul meghalt Tapolczán. A daliás, életerős öreg katona Rádon lakott rokona, Táneczos Lajos földbirtokos családjában. Vendég volt Tapolczán Handlery Gusztávnál s itt érte váratlanul a halál. Szívujja ölte meg. Az asztalnál *ült, ebédelt. Egyszerre lehanyatlott a feje s megszűnt élni. A tapolczai temetőben helyezték örök nyugalomra.

Takáts Gyula, a sümegi reáliskola érdemes tanára 51 éves korában meghalt. Az iskola tanári kara és tanuló ifjusága a gyászeset alkalmával jelentést adott ki. A temetés nagy részvét mellett ment végbe.

A Zalaegerszegi Kaszinó f. évi dec. 20-án délután 4 órakor saját helyiségeiben (Korona szálloda I. emelet) tartja évi rendes közgyűlését. Ha a tagok a fenti határidőben határozatképes számban meg nem jelenének, a közgyűlés 1908. évi dec. 27-én d. u. 4 órakor fog megtartatni, amely alkalommal a megjelent tagok — számukra való tekintet nélkül — határoznak. Tárgyak: 1. Az 1908. évi zárszámadás. 2. Az 1909. évi

költségelérőlyeztet. 3. Esetleges indítványok. 4. A tisztikar s a választmány tagjainak megválasztása.

A zalaegerszegi Kereskedelmi és Társaskör december hó 26-án, karácsony másod napján d. u. 2 órakor tartja évi rendes közgyűlést az Arany Bányán szállodában levő helyiségeiben.

A Csány szobor-bizottság Bosnyák Géza elnöklété alatt népes értekezletet tartott, amelyen részt vett gróf Batthyány Pál főispán is. Az értekezlet főtárgya annak a kérdésnek az eldöntése volt: vajon a bizottság a szobor felállítására pályázatot írjon-e ki, vagy esetleg megbizozzon egy jelesebb művészt a kivittel. Borbély György, a bizottság titkára jelentést tett a gyűjtés eredményéről. Ezidő szerint 23.000 K áll rendelkezésre, de a már megszavazott összegekkel s a még folyamatban levő gyűjtés eredményével együtt 30.000 koronára feltétlenül lehet számítani. A bizottság úgy határozott, hogy pályázatot ír ki, két évi határidővel. A legjobb szobor tervezőjét meg fogja bízni a felállítással; a második díj 500 K, a harmadik pedig 250 K lesz. A szoborra 30—35 ezer korona irányoztatott elő. A gyűjtést tovább folytatják s Zalavármegye hazafias közönsége bizonyára lehetővé fogja tenni azt, hogy az emlékmű méltó legyen a vértanu emlékéhez. Számvizsgálóként a bizottság Thassy Kristóf elnöklété alatt Balassy Miklóst, Udvardy Vincét, Balassa Benőt és Heinecz Jánost, ellenőrré pedig Pásztor Imrét választotta meg.

A zalaegerszegi szegénygyermek karácsonyfa egylete f. hó 24-én délután 4 órakor, a városi ovoda helyiségében, ruhakiosztással egybekötött ünnepélyt tart, melyre a nagyérdemű közönséget van szerencsém tisztelettel meghívni. Felkérem a nagyérdemű közönséget, hogy a karácsonyfa feldíszítéséhez szíves adományokkal járulni és azokat folyó hó 24-én délután 1/3 óráig az ovoda helyiségébe küldeni szíveskedjenek. Özv. Ruzsich Károlyné egyleti elnök.

Blaháné nem jön Zalaegerszegre. Mult számunkban jeleztük, hogy a zalaegerszegi Karácsonyfa Egylet meghívására Blaha Lujza asszony megígérte, hogy január hóban lejön hozzánk s eljásza a nagymamát. A mult hét folyamán azonban a nagyszony sürgönyileg adta tudtára az egyesületnek, hogy ígérését elfoglaltsága miatt nem válthatja be. A Karácsonyfa Egylet január 9-ére tervezett estélye ez okból elmarad.

A sorozó bizottságok polgári elnökei. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága mult héten tartott közgyűlésén jelölte ki az 1909. évi sorozó bizottságok polgári elnökeit. A zalaegerszegi járási és városi sorozó bizottság elnöke Árvay Lajos alispán; — a zalaszentgróti sorozó járásban Hayden Sándor; — a sümegi sorozó járásban ifj. Tarányi Ferenc dr; — a sümegi sorozó járásban báró Puteáni Géza; — a balatonfüredi sorozó járásban Csemez Pál; — a keszthelyi sorozó járásban Dr. Dezsényi Árpád; — a nagykanizsai sorozó járásban Hertelendy Béla; — a letenyei sorozó járásban Dr. Tripammer Rezső; — a perlaki sorozó járásban Dr. Zakál Lajos; — a esáktornyai sorozó járásban Tóth István; — az alsólendvai sorozó járásban Hajós Mihály; — a novai sorozó járásban Stádel János.

Tisztújítás Nagykanizsán. Nagykanizsa város képviselőtestülete Árvay Lajos alispán elnöklété alatt tartott közgyűlésén megválasztottak: közigazgatási tanácsossá Csányi János levéltáros; közigazgatási Hardi Gyula; számtisztá Karlovics Lajos; levéltárossá Orbán József; kataszteri nyilvántartóvá Tancsics Béla.

Szabad liceum. A legutóbbi szabad liceumi előadásán Dr. Keresztury József tartott rendkívül tanulságos és érdekfeszítő előadást az üstökösökről. A hatalmas tornatermet teljesen megtöltötte a közönség, amely mindvégig feszült

figyelemmel és érdeklődéssel kísérte az előadót, aki ismertette és önmaga által készített képekben bemutatta a világűr vándorait: az üstökösöket. A vetítő gép elé kifeszített vásznon egymás után jelentek meg a híresebb üstökösök csillagászati képei. Különösen érdekes Dr. Kereszturynek az üstökösök csóvjára vonatkozó elmélete, amely az anyag radiotivitásából magyarázza a csóva keletkezését. — Ma délután 1/4 órakor Kurucz Kurzmann János, a jónövű zeneszerző és kiváló muzikus tart előadást a magyar zenéről. Előadásra keretében bemutatja zongorán a magyar dal fejlődését s előadás után a dalkör énekel egy népdal egyveleget.

Főszolgabíró-jelölés Balatonfüreden. Balatonfüredről kaptuk a következő értesítést: A balatonfüredi járás megyebizottsági tagjai és községi képviselői e hó 12-én tartották népes értekezletüket Balatonfüreden, a Kovács Rezső járási főszolgabíró elhunytá folytán megüresedett főszolgabírói állásra való jelölés tárgyában. A csaknem teljes számban egybegyűlt bizottsági tagok egyhangulag jelölték főszolgabírójukul Langer István zalaegerszegi volt szolgabírót, ki mint helyettes már is teljesíti a járásban a főszolgabírói teendőket. A jelölt személye iránti lelkesedést csak fokozza azon körülmény, hogy Langer megválasztásával ismét visszanyerné Balatonfüred, mint fürdőhely régi kedves és tapasztalt fürdőbizottságát.

Karácsonyi vásár. A Tulipán szövetség Magyar Védőegyesület zalaegerszegi fiókja, mi (december hó 20-án) az ovodában karácsonyi vásárt rendez s kiállítja és áruba bocsátja azokat a tárgyakat, amelyeket a háziipari tanfolyamon résztvevők készítettek. A vásár délelőtt 10 órakor kezdődik s azt gróf Batthyány Pál főispán ur öméltsága személyesen fogja megnyitani. A kiállításra kerülő kézműmunkák gyönyörűek s úgy a tanulók szorgalmát, mint a tanfolyam vezetőinek kitartását dicsérik. Különösen elismeréseméltó Mayer Marianna kisasszony buzgalma, aki fáradhatatlanul igyekezett a tanfolyamot minél magasabb fokra emelni. A kézműmunkákat értékükhöz képest olcsón adják el.

Tanítóválasztás. Az alsólendvai római kath. elemi iskolához Pozsogár Ilonka okleveles tanítónőt választották meg tanítónak.

Adomány. Königmayer János ur a Karácsonyfa egyletnek 10 koronát adományozott, amiért halás köszönetet mond az elnökség.

Karácsonyra csak magyar árut vegyünk. A Tulipán szövetség Magyar Védőegyesület a következő felhívást bocsátotta ki: Közelg a karácsony és az újév ünnepe. Az utcák és üzlethelyiségek zsufolva emberekkel. Mindenki igyekszik valami meglepetést szerezni szerettei számára. A kereskedők legszebb áruikkal igyekeznek a vevőközönség vásárló kedvét fokozni. A vásárló közönségnek ismét alkalma nyílik meggyőződni arról, hogy van magyar ipar. Kérjen a közönség magyar árut és a kereskedő szívesen fogja azt kiszolgáltatni. Szívesebben, mint a külföldit, mert a kereskedő jól tudja, hogy az eladással magyar iparosoknak juttat kenyeret. Kérjük a vásárló közönséget, hogy a magyar ipart ne tekintse mostoha gyermeknek, ne részesítse előnyben a külföldi iparcikkeket. Ez alkalommal a nagyközönség jóizlésére apelálunk, midőn a maga és a magyar ipar érdekében felhívjuk, hogy a jelenlegi nagy bevásárlások alkalmával csak magyar gyártmányú árut vásároljon és utasítsa vissza a megvételeire kínált külföldi árut. A nagyközönség tájékoztatása céljából a Tulipán szövetség Magyar Védőegyesület hivatalos lapja, az Iparvédelem december havi számában közli a hazai iparcikkeket árusító kereskedők és honi iparcikkeket készítő iparosok és gyárosok címjegyzékét, mely az egyesület hivatalos helyiségében (VIII, József-körút 8.) 20 fillérért megszerezhető.

Kérelem. A balatonfüredi »Erzsébet«-szeretetház igazgatója, az intézet árva növendékei nevében, azzal a kérelemmel fordul a nemesszívű emberbarátokhoz, hogy az árváknek állítandó karácsonyfára adakozni kegyeskedjenek. A szeretet ünnepén örömet shajtunk szerezni növendékeinknek s feledtetni akarjuk velük a ragyogó karácsonyfa alatt is árvaságukat! Azonban, hogy ezt tehesük, utalva vagyunk a jószívű emberek segélyére. Kopogtatunk, kérünk tehát s hisszük, hogy mint eddig, úgy most sem kérünk hiába! Árváink sohasem szünő hálája fizeti vissza kedves adományait. A legesekélyebb adományt is hírlapilag nyugtázz az intézet igazgatója.

Uj gyár a vármegyében. Weisz és Ring cég alatt Csabrendeken szövőgyár létesült, amely egyelőre 15 szövőszékkel kezdte meg működését. A gyárban selyemszövetet és szőnyegeket is készítenek. Örömmel adjuk közre ezt a hírt, mert nálunk minden uj ipavállalat közgazdasági és nemzeti nyereség.

Gazdasági téli tanítások. Minden esztendőben több azoknak a gyakorlati irányu kurzusoknak száma, amelyeket a gazdasági akadémiaak tanárai, a földműves iskolák tanítói, szaktanárok és vándortanítók tartanak, rendeznek. A tanerőkön kívül ötvennégy gazdasági egylet állt annak a célnak szolgálatába, hogy minél több legyen a téli tanítások száma. Az eddigi program szerint mintegy 2000 helyen rendeznek most a téli gazdasági tanításokat azokról a kérdésekről, melyek a vidék gazdaságára vonatkoztatva a legfontosabbak. Az állami tanítóképzésbe beosztott gazdasági szaktanárok, továbbá a komló, rizs, len és kendertermelés szaktanárai állandó kiküldetésben vannak a télen, hogy a népet fölvilágosítsák és gazdaságilag a jóra neveljék.

Az iparos ifjuság önképző egyletének folyó hó 6 án tartott műkedvelői színelőadásán felülfizettek: Sperlágh Géza, N. N. 2—2 K, Bogay Elemérné, Kocsuba Enil, özv. Szabó Istvánné, Csupor Lajos, dr. Halász Vilmos, Stark Vilmos 1—1 K, N. N. 80 f, Holczer Ernő 40 f, Markó Kálmán 20 f. — A szíves felülfizetőknek ezuton is hálás köszönetet fejezi ki az egyesület elnöksége.

Jóváhagyott alapszabály. A magyar kir. földmívelésügyi miniszter Zalavármegyének az állattenyésztésről újra alkotott szabályrendeletét 107164/1908. VI. 3. szám alatt jóváhagyta.

Szakiskolai tanfolyam. Az ökszerű pincekezelésre vonatkozó ismeretek terjesztése végett a budafoki egy éves pincemesteri tanfolyammal kapcsolatban nagyobb önálló szőlőbirtokosok és gazdatisztek számára időleges borkezelési tanfolyamot rendeznek 1909 évi január hó 11-től 23-ig terjedő időben. Jelentkezni a tanfolyam igazgatóságánál kell. Ugyanezen intézetnél kisbirtokosok és vincellérek részére 1909. február 1-től 14-ig tartatnak előadások.

Fogyasztási adó kiegyezések. A városi tanács fölhívja a város lakosságát, hogy a jövő 1909 évre szóló borfogyasztási adóra nézve folyó hó 29-ig az egyezségeket megkösse. Akik nem hajlandók a fogyasztási adóra nézve kiegyezni, jövő január 1-ig kötelesek borkészletüket a fogyasztási adóhivatalnál bejelenteni. Aki a bejelentést elmulasztja, jövedéki kihágást követ el és büntetés éri.

Összeuzta a malomkerék. Horvát János bakasai muzikus elment a cesztregi malomba, hogy kis gabonáját megőrölje. Magával vitte János nevű 8 éves kis fiát, aki a gyermekek élénkségével járt kelt a malomban. Utjában az egyik henger mellett is elhaladt, amely a fiut ruhájánál fogva elkapta s a falhoz vágta. A szerencsétlen gyermek ennek következtében baloldalon olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy hozzátartozói kénytelenek voltak kórházba szállítani.

Hová

menjünk az ünnepek alatt sörözni és borozni? Hová mennénk máshová, mint **Lelovics Boldizsár** „Korona“ vendéglőjébe, mert csak ott lehet jó dupla márciusi és világos kőbányai király sört és kitünő **gősfai** sillert kapni. — **Kitünő konyha!**

Agyonrugta a ló. Faragó János homokkomáromi kocsis azt az utasítást kapta a gazdájától, hogy lovait fogja be és járassa meg. Faragó a rendeletnek eleget teendő, kocsiába fogta a lovait és mielőtt elindult volna, körüljárta őket, meggyőződést szerzendő, vajjon minden rendben van-e. Amint az egyik ló hátsó lábát fölemelte, hogy azon valamit igazítson, a pihent állat úgy rugta fejbe, hogy koponyatorrést szenvedett. Súlyos sérülésével kórházba szállították Faragót, azonban aligha marad életben. A szerencsétlen embernek neje és négy gyermeke van.

Százötven millió egy koronás. A magyar és osztrák kormány között tárgyalások folynak új egykoronások veretése tárgyában. Az újveretű egykoronások összege 150 millió koronára rug. A forgalomban ugyanis nagy a kereslet az egykoronás pénzdarabok iránt s ez teszi szükségessé, hogy ilyen nagy mennyiségben készítsenek ilyen pénzeket. A szükséges ezüst mennyiséget az Osztrák Magyar Bank szállítja saját készletéből s az így keletkező hiányt arannyal pótolják. Az 1892. évi valutatörvény értelmében 200 millió egykoronást vertek a forgalom számára s pedig 140 milliót Ausztriában és 60 milliót Magyarországon. Ámbar a mostani újveretű egykoronásokkal a forgalomba hozott pénzdarabok száma jelentékenyen megnövekedett, mégis kérdés, hogy a szegény ember pénzkészlete megszorodik-e majd.

Szédelgés. Egy katona ruhába öltözött szédelgő járja be a vidék falvait és magát biztosító intézeti igazgatónak adva ki, a községbeli katonaviselt és katonasorba kerülő ifjakat a falu koresmájába hivatja, hogy nála biztosítsák magukat. Aki lépre megy, attól 20 korona előleget kér a kötött ügyletre. Néhány gazdát sikerült becsapnia, egy esetben azonban rajtavesztett, mire a fölvetett előleggel megszökött.

Halálos verekedés. Több deklezsin ember Grázban volt munkában s a múlt héten tértek haza. Egy csoport Ferencfalván gyalogolt keresztül. Az emberek megszomjaztak és betértek a koresmába egy ital borra. Természetesen nem állottak meg az első pohárnál, hanem addig ittak, amíg az italozás dáridóvá fajult. Ekkor ment a koresmába egy csapat cigány. A dádek ingerkedni kezdtek a deklezsiniekkel, amiből verekedés lett. A munkások jónak látták a visszavonulást. Kosztrecz István azonban kénytelen volt visszatérni, mert a koresmában felejtette a kalapját. Egy cigány a szerencsétlen embert úgy ütötte fejbe a kezében volt kapával, hogy azonnal összesüppedt s másnapra meghalt. A cigányok elmenekültek.

Megszurkált csavargók. Löbl Károly és Mandlbaum Gusztáv foglalkozás nélküli csavargók Nagykanizsán utját állták Sipos Szalai Györgynek s ütlegetni kezdtek. Ez nem vette tréfára a dolgot, hanem kést rántott és a két csavargót megszurkálta. Ezek olyan súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy kórházba kellett őket szállítani, ahol most ápolás alatt vannak.

Karácsony a postán. A karácsonyi nagy forgalomra való tekintettel a postahivatalok figyelmeztetik a közönséget, hogy a küldemények feladásánál a szabályokat pontosan tartsa meg, mert a rossz csomagolásból, helytelen címzésből stb. károk származhatnak.

Minden egyes küldemény a tartalomnak megfelelően, de minden esetre jó anyaggal és tartósan csomagolandó. Élelmiszerek, játékok, gyümölcs, szövet, kalap, ruha, fehérnemű külön-külön burkolandó. Ezüst és aranyeműeket, továbbá pénzt a fenebb felsorolt tárgyakkal együvé csomagolni nem tanácsos. — A csomagoknak általában úgy kell göngyölvé lenni, hogy egyrészt a göngyöllet (burkolat) a küldemény tartalmát külső befolyás ellen megvédje, másrészt, hogy a tartalom más küldeményekben szállítás közben kárt ne tehessen. A csomag tartalmának minősége, természete, a hosszabb, vagy rövidebb szállítási út a vizen, vagy szárazon, vasuton, vagy kocsin való szállítás majd egyszerűbb, majd erősebb és tartósabb csomagolást igényel. Jelentékenyebb értékű tárgyak kivált ha nedvesség, dörzsölés, nyomás, vagy ütés által könnyen megsérülhetnek, értékük, terjedelmük és súlyukhoz képest megfelelő módon közönséges, vagy fonákjával kifelé fordított viaszos vászonba, bürbe, szükség esetén vászonnal körülburkolt dobozba teendő és jól körülkötözendők, vagy jó szerkezetű erős faladéba csomagolandók. — Ékszer, drágaságok tokban elhelyezve,

azonfelül vászonnal körülburkolva, erős fadóbozba, vagy faladécskába, jól körülkötözve és lepecsételve adandók föl.

Csekélyebb értékű tárgyak csomagolásához, ha azok nedvesség, dörzsölés, nyomás, vagy ütés által egykönnyen nem sérülhetnek meg, elégséges, ha jó minőségű a többrétű csomagoló papírba burkoltatnak és egy darabból álló erős zsineggel többszörösen körülkötöttek. Csomagolás nélkül csak bezárt utazótáskák, bőröndök, jól abröncsölt hordók, erősen beszegezett ládák, továbbá már nem vérző egy-egy darab vad adható föl. A csomagokat célszerű még egy második címkével is ellátni, hogy azon esetben, ha az egyik leszakadna, a kézbesítés mégis akadálytalanul eszközölhető legyen. Hogy főleg a romlandó tartalmú küldemények kézbesíthetése minden eshetőséggel szemben biztosítható, célszerű egy címről másolatot a küldeménybe legfelül elhelyezni azon célból, hogy a küldeményre alkalmazott címről leszakadása esetén is a bizottsági felbontás alkalmával a címzett megállapítható s a küldemény kézbesíthető legyen. A burkolat összefoglalása végett a küldeményre különösen a varrással, illesztéssel és zsinegre annyi pecsétet kell alkalmazni, ahány elégséges arra, hogy a küldeményt a pecsételés megsértése nélkül felbontani ne lehessen.

Angol-kór.

Ama kiváló és koncentrált táplálék, amely a SCOTT-féle Emulsió-ban foglaltatik, táplálja a csontokat s azokat keményekké és egyenesekké teszi. E szer hatása alatt a csontokat körülvevő hus egészséges és szilárd lesz.

Az általános egészség a

Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

hatása alatt rohamosan javul és az angolkóros gyermekek époly rózsás és viruló arcszint kapnak, mint az egészségesek. Az orvosok állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsió használatát.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Olcso üzem. A Drezdai Motorgyár részv. társaság óriási sikereket ért el a legutóbbi szeptemberi nemzetközi motorkiállításon, ahol ez a gyár az összes versenyzők között a legnagyobb kitüntetésben részesült. A különösen szabatos működés és kiváló jó anyag mellett olyan olcsó üzemköltség nyert igazolást, hogy e részben is első helyet foglal el a Drezdai Motorgyár részv. társaság. Motorvevők figyelmét felhívjuk a lapunk mai hirdetési rovatában megjelenő vonatkozó hirdetésre.

Piaci áraink a legutolsó hetivásáron 60 kilogrammonként

	minőség	szetiat	Kor. 100	Kor. 150
búza	>	>	11-60	—
rozs	>	>	9.30	—
árpa	>	>	8—	—
zab	>	>	8—	—
kukorica	>	>	7-60	—

Felelős szerkesztő: Dr Csák Károly.

Laptulajdonosok: Dr Csák Károly és Udvardy Ignác.

Karácsony ünnepén az »Arany Bányá« nagytermében a katolikus közönségnek rendkívül tanulságos előadást tart a világ egyik legnagyobb

élőkép vállalata.

Előadásra kerül

Krisztus születése, szenvedése és menybemene-tele. 960 méter hosszú színes természetes nagyságú élőkép 41 sorozatban.

Bővebbet a falragaszok.

Dr TOMPA egyetemes orvostudor és fogorvos-szpecialista lakik és rendel MUNKÁCSI-UTCA 1. sz., Comin-féle ház.

NÉMETH GÁBOR

agyag kályha készítő Zalaegerszeg, Csány-u. 25 sz. Alapított 1889-ben

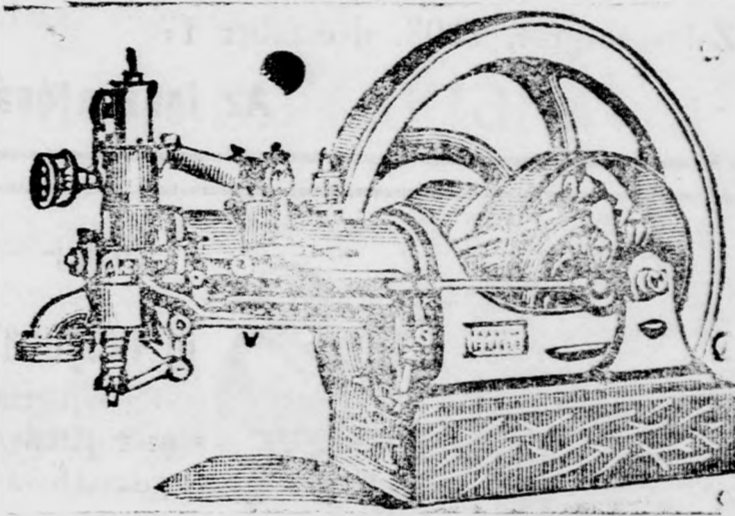
az 1896-iki ezredéves kiállításon és a soproni kiállításon kitüntette.

40—50% fűtő anyag megtakarítást érhet el, aki bizalommal fordul hozzám s nehezen fűlő kályháját általam javíttatja, esetleg szerkezete végett átrakatja, aminek jóságáért készséggel jótállok.

Továbbá felhívom a nagyérdemű közönség figyelmét művészi tiszta kidolgozású tűzálló (chamotte) agyagból készült cserép kályha készítményeimre. Nagy választék áll rendelkezésre az egyszerű cserép kályhától a legdiszesebb kivitelű kandallóig. Számítlan elismerés nagyobb városokból a magas arisztokráciától.

Raktáron tartok épület díszítéseket, takerékű hely burkolat cserepeket, porcellán fayence falburkolat lemezeket és fűdőkád-lemezeket.

Legmesszebb menő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

A Drezdai Motorgyár Részvény Társaság motorgyára

Németország egyik legrégebb és legnagyobb szállítja az elismert legtükrétebb, legtartósabb, legszabatosabb járású, legbiztosabb és legolcsóbb üzemű benzín, nyersolaj, gáz, acetylen, szivógáz motorokat és lokomobilokat.

Vezérképviselő és raktár: Gellért Ignác és Tsa Budapest, Teréz-körút 41. Telefon szám: 12-19.

Kreisler Miksa okl. gépész, gőzmalomtulajdonos Keszthely.

Ajánlja szabadalmazott, egyesített gabonakoptató, kefélő- és mosógép gabonatisztítóját, mely egyesíti magában mindazon követelményeket, amit egy kifogástalanul működő ilyen mű gabonatisztító géptől várunk.

A tisztító-gép nagy előnye rendkívüli könnyű járása, nagy munkagyőzése, erős, szolid, legmodernebb kivitele, acéltengely és gyűrűs kenésű perselyekkel, száraz lucfenyő és keményfából tetszetős malomdísz.

A tisztító-gép a buza hasadékból kefélés által alaposan eltávolítja a felsőhámrészeket, a búzát szükség szerint permetezi, sőt meg is mossa. Nem smirgli köpenyes és nem töri a szemet még akkor sem, ha a zsúrlóban a buza fogytán van, mert a 9 verőléce acélköpenytől távol lévén, csak a buza hegyét és a földgörgőnyöt támadja meg s éppen ezért kevés hajtóerő szükségeltetik. A gép működésben megtekinthető a balatonszentgyörgyi gőzmalomban. — A tisztító-gép leírását és egyéb felvilágosítást szívesen megküldöm.

Kreisler Miksa, Keszthely.

Szőlőoltvány keresők figyelmébe!

Különféle I. és II. osztályu Rip. Portalis és Rup. Monticola alányu gyökeres fásoltványokkal valamint II. osztályu vadvesszővel, nemkülönbön többféle szőlőfajokból, közte a felkarolt Muscat Ottonel-ből, sima hazai vesszővel is szolgál és ebbeli szives megkereséseket kér

Gróf Deym János
szőlőgazdasága Lesenczetomaj Zalamegye.

Szokványyszerűségért és fajtisztaságért szavatolunk.

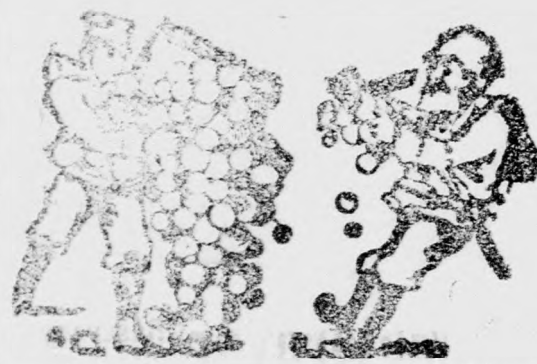
Meghívó

a Zalaszentgróti Takaré- és
Önsegélyző Szövetkezet
1909 évi január 3-ikán délután 3 órakor
saját helyiségében tartandó
rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Egy igazgatósági tag választása.
 2. Egy felügyelő bizottsági tag választása.
- Zalaszentgrót, 1908. december 17.

Az igazgatóság.

**Szőlő-
oltványokat**
szállít, fajtisztaságért jótállva, legdusabb választékban a már évek óta

elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep
tulajdonos: **GASPARI FRIGYES,**
Medgyes, 120. sz. (Nagyküküllőmegye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

8739/tkvi. 1908. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zalamegyei gazdasági takarékpénztár végrehajthatóan Bakos Gáspár és neje Deák Katalin végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a végrehajtható kérelme folytán az újabb árverés Kenesei Gergely és Lövenstein Gábor késedelmes árverési vevők ellen a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a nagykutatási 284. sz. tjkvben + 350. hrsz. alatt Bakos Gáspár tulajdonául felvett szántóra 1039 korona; — II. a nagykutatási 144. számú tjkvben + 507/b/2 hrszám alatt Bakos Gáspár tulajdonául felvett szántóra 78 korona; — III. a nagykutatási 170. sz. tjkvben + 1000. hrsz. a felvett szántóból Bakos Gáspár és neje Deák Katalin jutalékára 17 korona; — IV. a nagykutatási 356. sz. tjkvben Deák Katalin tulajdonául felvett következő ingatlanokra: + 359/3 hrszámú szántóra 219 korona, + 732/4 hrszámú szántóra 57 korona; — V. a nagykutatási 594. sz. tjkvbe átjegyzett + 927. hrsz. ingatlanból Deák Katalin, Deák Erzee, Deák Rozsi, Zsuppán Erzee, Ágnes,

kisk. Zsuppán Anna, kisk. Köese Mária, Gizella egész részére 272 korona; — VI. a nagykutatási 496. sz. tjkvben + 38. hrsz. alatt Bakos Gáspár és neje Deák Katalin tulajdonául felvett házra 1681 korona kikialtási árban az alábbi feltételek mellett elrendeltetik és hogy a fent megjelölt ingatlanok az 1908 évi december hó 30. napján délelőtt 10 órakor Nagyutas községében tartandó nyilvános árverésen és padig a hárbéradó alá eső ingatlan a kikialtási ár felénél, egyéb ingatlan a kikialtási ár kétharmadánál alacsonyabb áron eladatni nem fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. tc. 48. §-a alatt megjelölt árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 szám alatt kelt I. M. rendelet 6. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 évi LX. tc. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint tkv. hatóság.
Zalaegerszeg, 1908. évi november 8. napján.

Rutich, kir. tiszti bíró.

Eladó

Örmöhegyen (Hetés mellett) egy 3900 □ ölnyi 6—7 éves

oltvány szőlő.

Ez idén termett 400 akót. Részletekben is eladó, ha az összesre vevő akad.

Bővebbet

Páslek Lajosnál

Zalaegerszegen.

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vesszőeladási hirdetmény.

A nagyméltóságú Földmívelésügyi Ministerium 60900/1196. számú szokványrendelete szerint válogatott első osztályu sima és gyökeres

Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege faj

gyökeres fás és zöldoltványok

ugyszintén hazai sima és gyökeres vesszők kerülnek nálunk ezen évben nagymennyiségben eladásra.

**Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősége,
Tapolca, (a Balaton mellett.)**

STOCK-COGNAC MEDICINAL.

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS és STOCK

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Cognac gőzfőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

Még csak néhány napig.

Huzás már 1908. évi december hó 30-án

Magyar királyi

jótekonycélú államsorsjáték.

Főnyeremény 150.000 korona.

Az összes nyeremények összege 365.000 korona.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi postadó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdében és váltóüzletben.

Magy. kir. Lottójövedéki Igazgatóság.

Üzlet megnyitás.

Vagyok bátor a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Zalaegerszegen Rákóczy-utca 1. sz. alatt a jelenkor igényeinek megfelelő

könyv-, papir-, író- és rajzszerszer kereskedést

nyitottam. — Raktáron tartok üzleti és beiró könyveket, levélpapirokat a legdíszebb kivitelben. Karácsonyi és újévi ajándékoknak legalkalmasabb képes könyvek, díszművek és dísz tárgyak legolcsóbb árban. Nagy súlyt helyezek a tanintézetek szükségleteinek fedezésére s elvem mindig a legjobbat, legelőszérűbbet, legolcsóbban szállítani.

Előfizetést nyitok az összes napilapokra, bel- és külföldi szaklapokra, képes heti és havi folyóiratokra, melyek megérkezésükkor azonnal házhoz szállítatnak s ugyanazon kedvezményben részesítem t. előfizetőimet mint a szerkesztőségek, sőt még nagyobb kedvezményben, amennyiben a folyóiratokat s szaklapokat teljesen díjtalanul díszesen bekötöm.

Képes lapjaim óriási választéka készlet, hogy bámulatos olcsó árban adjam. Midőn még újonnan berendezett könyvkötészetemre felhívom a n. é. közönség b. figyelmét, szives pártfogásért esedezik

NEUBRUNN IGNÁC könyv- és papir kereskedő, könyvkötő.

KEGYELET

disztemetkezési vállalat
a vármegyeház átellenében
ZALAEGRSZEGEN.

Raktáron tart:
fa- és érckoporsókat, sirkeresz-
teket, sirkoszorúkat, kész halotti
ruhákat, művirágokat, s minden a
temetkezéshez szükséges cikket
nagy választékban.

Elvállal:
egyszerű és disztemetkezéseket,
vidékre hullaszállítást és átszállítást
a legjutányosabb árban.

Szükség esetén szíves pártfogást kérek:
Lendvay László,
Siposs János, Lendvay Pál,
asztalos mesterek.

Kiss Lajos kőműves mester,

legkomplikáltabb tervek, költségvetések készítése és
építési vállalat Zalaegerszeg.

Mint különlegességet tervez és épít minden-
nemű kör- kamra és égető kemencéket fül-
és lejáró-lánggal, téglá, cserép, mész és
keramiai kemény áruk égetéséhez, fa és szén-
tüzeléssel, igen hatásos szárító előmelegítő
szerkezettel saját és más bevált eljárás szerint.
Elavult régi rendszerű bármilyen körkemencék
átalakítása könnyen kezelhető előmelegítő
szerkezettel, mely által 35% tüzelő anyag meg-
takarítása nyerhető. Különösen ajánlja már
több helyen épített és kitűnően bevált 1,600000
db téglá égetéséhez nyári és téli üzemre
alkalmas 14 kamrás szabadalmazott körke-
mencéit. Tervek megtekinthetők. Körkemen-
cékről, gyárkémény építéséről és kazánbefala-
zásokról költségvetés és előleges tárgyalás
díjmentes.

Köhögés, rekedség és hurut ellen nincs jobb a
Réthy-féle pemetefűcukorkánál.
Vásárlásánál azonban vigyázzunk
és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel
sok haszontalan utánzata van.
1 doboz 60 fillér.
Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Szőlőoltvány és vesszőről

nagy képes árjegyzékemet ingyen és bér-
mentve küldöm meg, aki címét tudatja.
Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni
nem akar, mert sok hasznos tudnivalót
tartalmaz.

Gyökeres oltványokból, amerikai és európai
sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű
„Delaware”-ből 1 1/2 millió készlet.

Olcsó ár és pontos kiszolgálás.

Cím: **Szücs Sándor és fia**
szőlőtelepe Bihardiószeg.

Nagy karácsonyi vásár!

Mélyen leszállított árakban kaphatók:

bluzok, aljak, kötények, gyermekruhák, gyermek-
főkötők, harisnyák, keztük, zsebkendők, derékfűzők,
uri- és női nyakkendők, női gallérok s ezen kívül
több mindenféle divatujdonságok és selyemárak.

Szörmeárak, csipkék és csipkekelmék
bámulatos olcsó áron.

Hamerli keztük legnagyobb raktára!

Radó Henrik
divatkereskedése Zalaegerszegen.

Jelszavam: Kéves haszon, nagy forgalom!

Jelszavam: Kéves haszon, nagy forgalom!

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés.

Köhögés, rekedség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, V., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított

Kapható Zalaegerszegen: Kaszter Sándor, Kocsuba Emil, Sümegen: E. Der-
varics István, Zalaszentgróton: Botfy Péter gyógyszerházaikban.

LAUB J. HENRIK

műorás és ékszerész Zalaegerszegen.

A közelgő **karácsonyi- és újévi ünnepekre** figyelmébe aján-
lom a n. é. közönségnek az Arany Bányás szálló mellett levő üzlethelyiséget,
ahol mindennemű **ékszer, arany, ezüst, acél és nikkell órák, valódi és china**
ezüst disztárgyakat a legjutányosabb áron lehet beszerezni.

Szíves pártfogást kér
Laub J. Henrik
műorás és ékszerész.

„M-i-i-t? — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-féle Antinicotin-cigaretta-hüvelyek fadohozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadohoz egy érdekes bűvészkártyát tartalmaz.

Sok pénzt

takaríthat meg, aki kályháját és takaréktüzhelyeit általam javíttatja, vagy átrakatja fa-, szén- és koksztűtésre, tűzmentes téglákból épített tüzszekevényel. Nincs többé szén- és szénmégzés a szobákban, ha bizalommal hozzám fordulnak. 14 évig dolgoztam mint segéd bel- és külföldön, többek között Ő Fensége József főherceg alsóthi birtokán, Frigyes főhercegnél, Féltonyban, Rainer főhercegnél Badenben, Mária főhercegnél Hallban (Steyer), Alfonz spanyol király altmünsteri kastélyában (Felső-ausztria), hol a legnagyobb megelégedést és bizalmat nyertem.

Itt Zalaegerszegen való önállósításom óta szintén a legnagyobb megelégedésben részesültem. Ajánlom megtekintésre dús választéku raktáramat elsőrendű, csinos és olcsó

cserépkályhákból.

Minél számosabb megrendelést kérve, gyors és lelkiismeretes kiszolgálást biztosítok.

Kiváló tisztelettel

BACH LAJOS

kályhás

Zalaegerszeg, Munkácsi-utca 6., Korányi-ház, a Központi kávéház mellett.

Még eddig nem létezett olcsó árak vannak a Központi áruházban a karácsonyi vásárra.

A ki pénzének nem ellensége, csak ott szerzi be szükségletét. Babák már 10 kr-tól feljebb. Társas játék 100 féle kivitelű 25 kr-tól, lovak, kocsik, házak, állatok, butorok, remek képes, verses könyvek, dobok servicek nagy tömegben minden árra. Felölttek részére minden elképzelhető díszmű és háztartási cikk, bőr áru, remek uti kézi bőröndök. Kávé vagy tea service csak most 1 frt 50 kr., ét service 6 frt 50 kr-tól feljebb. — 6 Service pohár 72 kr. előbb ugyanez 2 frt 40 kr. volt.

Képes és verses könyvek olcsóbbak mint a Kereskedelmi Közlönynél. Vidékre ingyen csomagolás. 10 frton felül bérmentve szállítok.

Gyors és pontos kiszolgálást biztosít

Deutsch Herman
a Közp. áruház tulajdonosa.

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

Cim:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsőseged, Somogy megye.

68. év óta fennálló rőfös és posztó üzletemet feloszlatom.

Kartonok, vásznak, chiffonok, férfi és női szövetek, ágyneműek, asztalkendők, terítők, szőnyegek, függönyök, paplanok, takarók, pokrócok és minden e szakmába vágó cikkekből álló dús felszerelt raktáramat,

az üzlet feloszlata céljából hatóságilag engedélyezett

végeladás

útján mélyen leszállított árakon kiárusítom.

Gabonaszakok és vízhatlan ponyvák legolcsóbb árban kaphatók.

Teljes tisztelettel

Weisz Sándor.

ERDÉLYI JENŐ gépész és electrotechnikus ZALAEGERSZEGEN.

Telefon sz. 43.

KÉSZIT:

Furott (artézi) és ásott kutakat, rossz vagy kevés vizet tartalmazókat mélyíti és átalakít.

Szállít és felszerel szivattyukat kézi és géphajtásra.

Becserél meg nem felelő és régi szivattyukat.

Mindennemű gépjavitást szakszerűen készít és felvilágosítással, költségvetéssel díjtalanul szolgál.

Új és használt szivattyukat állandóan raktáron tart.

Szagtalan árnyékszék, fürdő és mosdó berendezéseket, vízvezetékekkel vagy anélkül.

Vízvezetékek és csatornázások létesítését házak, kertek, ipartelepek, stb. részére.

Központi fűtéseket a legtakarékosabb tüzeléssel, kisebb (3—4 szobás) lakások részére is.

Fayence és mosaik lapokkal fal és padlóburkolatokat.

Hibás berendezéseket kezesség mellett átalakít.

Postaigazgatóság! Saját érdekében hirdessen kizárólag LEOPOLD GYULA Hirdetési Irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 székély központosított

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyukszemet, borkeményedést
azonnal eltávolít a Kaiser-féle
TYUESZENHALAL
ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb
sósorszesz az
ERŐ SÓSORSZESZ
ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a
vegyszertári és koz-
metikai laboratórium.
KOSMOS
GYŐR, BAROSS-UT.

Ösmege-konzervek
BARTA-féle erdei gyümölcsbefőttek,
szörpök, gomba-, hus- és főzelék-
konzerveket, nemes borovicskát,
legkiválóbb minőségben szállít —
előkelőbb fűszerekkel közvetítésével is a

BÉLHURUT
(hasmenés), gyomorgörcs legjobb gyógy-
szere a BARTA-féle fekete áfonya-
gyógybor, kapható gyógyszeresze-
knél. 5 üveget 8 k-ért bérmentve szállít
előkelőbb fűszerekkel közvetítésével is a

Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Szepesmegye). — Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESSÉG
gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle**
TOKAJI CHINA-VASBOR.
Rendkívül kellemes ízű, erősítő, tisztítja a vért.
Kis üveg ára 3 20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárakban.
Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvária-tér.

PLATSCHEK VILMOS
elismert legolcsóbb, legszolidabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

RIVOLI fényképezési és festészeti műtermében
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30.
készülnek csak elsőrendű művészi
kivitelben fényképnagyítások, aquarell-
és olajfestmények. Másolások selyemre,
bársonyra, tóra, elefántcsontra stb. Gross, függelék, tü stb.,
apró övegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sár-
kővekre stb. Miről költsék ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTION
GLÜCK

Doboza 2 kor.
Postai szék díjaz. **FEHÉR GALAMB** Gyógyszertár
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Meglepő haladás!
FICHTENIN

a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenféle fég-
get a lakásban ép úgy, mint mindennemű bormeg- és vör-
ös levélteftét és egyéb kert- és veteményben kártékony állat-
lényeket és azok petéit azonnal megöl.
Legmegbízhatóbb védőszer eszményes és ártalmatlan.
Használati utasítás szerint való eljárás a-
történeti eredményt.

Veszerképviselőik Magyarország részére:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 35. — Telefon 21-51

BOGDÁNY
szerencsése páratlan!
Vasároljunk osztály-
sorsjegyet csakis
BOGDÁNY S.
városi sorsjegyroda r.-l.-nál
BUDAPEST, KÁROLY KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS
KÉZPASZTÁJA
5 nap alatt teljesen hat-
almas Tégelye K 1-20
Dr. KOVÁCS Gyógyszertár
Budapest, Gyár-útca 17.
„Tollas-útköz” ingyen.

Ha fáj a feje használjon
azonnal
Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 percz alatt minden fejfájást megszüntet
1 doboz 1 kor. 20 fillér. — Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.
Fővá-
ros **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszer-
áránál **KISPEST.** Rákóczi-
útca 2.
Ingyen postai szállítással 3 doboz rendelésnél.

PARIS
Szállodás: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 25. sz.
100 szoba 2-30 K-tól feljebb. Kiszolgálás-
pai és vilányvilágossággal együtt. Kártyák,
elektromos távbeszélő, lift, stb. Világos szobák
megállítható az összes pályaudvarok és
hajók felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.
Elsőrendű konyha! Naponta rendezvény!

Dr. KOVÁCS J.
homoptal rendelő-intézet
Műt. beavatkozásokban
szemérettől kezdve
Budapest, Váci-körút 13. sz.

KATZER
szőlőmész- és szőlőgyökér-
világos és csodás hatású.
Első és legnagyobb
magyar ellen védő részv. társ.

Karácsonyi
ajándékok
kaphatók

Gramafonok
(beszélőgépek),
varrógépek,

összes vadász-cikkek, a legszebb kivitelű
ragadozó madarak.
Elvállal mindennemű diszműlakatos munká-
kat, javításokat kezesség mellett.
Szíves pártfogást kér
HORVÁTH IMRE
műlakatos és kereskedő Zalaegerszegen.

VÁMOSI ISTVÁN
készműves és vilanyerővel berendezett műköszörlődéje Zalaegerszegen.

Raktáron tartok: angol, svéd és solingeni
borotvát, hajvágó-gépeket, fodrász-, szabó-, női- és
papírvágó ollókat, ló- és marhanyíró gépeket,
zseb- és konyhakéseket, evő-eszközöket, kerti
(metsző) ollókat, szőlőajtó-késeket, fenőkőveket,
fenőszíjakat stb. **nagy választékban.**
Az áruk jó minőségéért felelősséget vállalok.
Borotvák, ollók, kések s minden e szakmába vágó
tárgyak készítését és javítását olcsón és
pontosan eszközölöm.
Vidéki megrendelést azonnal eszközölök.
A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok
tisztelettel **VÁMOSI ISTVÁN**
készműves és köszörlős.

Hajvágó gépek 5 koronától.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a Weisz Ede-
féle házban, — a vármegyeház átellenében — levő iroda-helyiségemben **tűzifára,**
különbféle **kőszénre, koksza** és **faszénre** megrendeléseket felveszek.
Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.
Kiváló tisztelettel
Weinberger H. és fia.

